

30 jaar: 1978-2008

FREEWAVE

Maandelijks Media Magazine

Januari 2008 - nr. 410

COLOFON

Exploitatie: Stichting Media Communicatie

Hoofredacteur: Hans Knot

Lay Out: Jan van Heeren

Druk: EPC

Vaste Medewerkers:

Michel van Hooff (Nederland); Rene Burcksen, Jan Hendrik Kruidenier (VS); Jelle Knot (Internationaal); Martin van der Ven (internethnieuws); Ingo Pater-noster (Duitsland); Gijs van der Heuvel (Caribisch Gebied); Radio Magazine (Engeland)

Verantwoordelijke Uitgever

Stichting Media Communicatie, Postbus 53121,
1007 RC Amsterdam

e-mail: rob@mediacommunicatie.nl

web: www.mediacommunicatie.nl

Correspondentieadres:

Hans Knot, Postbus 102, 9700 AC Groningen

e-mail: hknot@home.nl

web: www.soundscapes.info

www.hansknot.com

Lidmaatschap:

Nederland: Euro 25,-

Europa: Euro 30,-

Rest v/d wereld: Euro 36,50

Einde abonnement?

Op de adresband staat de datum waarop het abon-nement afloopt. Vernieuw dit tijdig! Graag uw eigen adres vermelden onder mededelingen van uw overschrijving (zowel via een overschrijvingskaart als elektronisch). U kunt eventueel uw adres-gegevens doormailen/ opsturen met verwijzing naar de overschrijving.

Transacties:

Postgiro 4065700 t.n.v. SMC, Amsterdam

Verzending:

Eventuele klachten inzake verzending, onregelma-tige ontvangst en adreswijziging ten alle tijden rich-ten aan: Stichting Media Communicatie, Postbus 53121, 1007 RC Amsterdam

Advertentietarieven:

	eenmalig	tweemalig
1/1 pagina:	Euro 23,-	Euro 34,50
1/2 pagina:	Euro 14,-	Euro 23,-
1/4 pagina:	Euro 10,-	Euro 16,-

FOTO'S

Indien niet anders vermeld zijn alle foto's uit het Freewave archief.

ISSN NR. 1381-8562

Beste lezers,

Met de adresetiketten van het decembernummer is er helaas het een en ander mis gegaan, waardoor u het blad veel later dan de bedoeling was ontving. De etiketten moesten maar liefst driemaal worden toegestuurd, alvorens ze haar doel bereikten. (De eerste keer raakten ze zoek in de decemberpost, de tweede maal werden ze retour gezonden met als reden 'adres onbekend' en de laatste maal was - uiteraard- scheepsrecht.) Excuses voor het onge-mak en hopelijk zullen we in 2008 verschoond blij-ven van dit soort zaken.

Omdat Freewave later dit jaar 30 jaar bestaat, is vanaf nu in de cover weer het eerste 'logo' ver-werkt, dat jarenlang de voorkant van elk nummer sierde. Verder is de Freewave als vanouds: we be-ginnen met Heden en verleden en Perikelen. Ge-volgd door nieuws uit Amerika en een update van de gebeurtenissen in het Caribische gebied. Een eerder verhaal over de piratenscene in Amsterdam heeft een reactie en een nieuw artikel opgeleverd, dat u in dit nummer kunt lezen. Bij de Muziek- en Mediaherinneringen mijmert Hans Knot voor de tweede maal over het mooie jaar 1967. Na kort nieuws uit Engeland volgen de recensies van het laatste nummer van The Fabulous Sound of the Sixties en het boek "Buma/Stemra, sedert 1913 - een geschiedenis"

Veel leesplezier,
Jan van Heeren

INHOUD

Heden en verleden	3
Perikelen	8
Nieuws uit Amerika	10
Nieuws uit het Caribisch gebied	10
De Amsterdamse landpiraten (deel2)	12
Muziek-, media- en andere herinneringen 1967	17
Nieuws uit Engeland	23
The Fab Sound of the Sixties, nr 94, is uit!	24
Recensie: Buma/Stemra, sedert 1913	26

Elke auteur en adverteerder is verantwoordelijk voor zijn/haar eigen publicatie. Zonder toestemming van de redactie is gehele of gedeeltelijke overname, in welke vorm dan ook, uit deze Freewave niet toegestaan.

OMSLAG

Foto: Het "Taal Aktie Comité" aan boord van de MV Jeanine van Radio Atlantis, 3 maart 1974 (zie pagi-na's 5 en 6)

Schipper

VR 28 SEPT: Extra Gold, het West-Vlaamse oldiesnetwerk dat bijzonder goed op dreef is aan de kust van Vlaanderen, heeft net als zovele collega's op de kalender gekeken en daardoor gemerkt dat er een nieuw seizoen is aangebroken. Tijd dus voor enkele programmawijzigingen. Eén ervan is het binnenhalen van Ton Schipper, die al sinds de tweede helft van de jaren zeventig actief is binnen de radio-industrie in Vlaanderen. Iedere zaterdag tussen 10.00 en 12.00 uur is Schipper vanaf 5 oktober te horen via Extra Gold. Ton Schipper is samen met Peter Van Dam, nog een van de weinige actieve Belgische radiomakers die ooit bij de zeezender Radio Mi Amigo actief waren.

Bijnamen

DI 2 OKT: Op de internetsite van the Pirate Hall of Fame is een prachtig verhaal terug te vinden met ook geluidsfragmenten over hoe Caroline deejay Bryan Vaugn in Amerika Jack Spector ontmoette. Ik scoorde daardoor ook weer een aantal bijnamen: Mike 'the loser' Ahearn, Jake 'your radio man' Spector, Bryan 'He's a winner' Vaughn and Bryan 'Chief good guy' Vaughn. Op Radio Noordzee in de jaren zeventig noemde Dick de Graaf zichzelf ook graag Diederick.

Zeer speciale herinnering

DI 2 OKT: Het is al weer bijna twee maanden geleden dat we in London, in the Sugar Reef, een reünie beleefden van medewerkers van zeezenders in de jaren zestig. Een deel zal volgende maand ook in Amsterdam aanwezig zijn om eigen verhalen te vertellen. Aan die bewuste zaterdag 4 augustus heb ik zelf ook de nodige goede herinneringen. De eerste was meteen de beste, nadat aan het begin van de bijeenkomst één van de lezers, sinds jaren, van het International Knot Report, op me afkwam. Hij was eigenlijk de eerste grote technicus van Caroline in de jaren zestig: Carl Thompson, die zowel voor Caroline South als North heeft gewerkt.

Plakboeken

Hij had twee prachtige plakboeken meegenomen met persoonlijke foto's die hij in voornoemde periode had genomen en waaraan ik even mocht proeven. Maar er was meer want Carl vertelde me dat hij zo van mij had genoten de afgelopen jaren via het report, dat hij beloofde de publicatie van de foto's exclusief te krijgen. Wel inmiddels heeft Martin van der Ven ze reeds on line gezet en ze behoren, naar mijn mening, tot de juweeltjes van de afgelopen jaren: www.hansknoot.com/carlthompson

Guy Hamilton

DI 2 OKT: Ik kreeg een mailtje van Gerry Zierler, beter bekend uit de jaren zestig als Guy Hamilton. Hij was ondermeer actief op Radio Essex en Radio 270. Hij had het ondermeer zijdelings over spoken op het fort en ik vroeg hem er eens iets meer over te vertellen: 'Hoi Hans, wel het enige spookverhaal dat ik zelf heb meegemaakt was op Radio Essex. Ik was nieuwkomer op het Knock John Fort en dus diende ik 'the overnight show' te presenteren. Dat betekende van 3 tot 6 in de nachtelijke uren. Ik was in de studio toen rond half vier op een nacht technicus Mike Brereton, nog steeds een goede vriend, de studio binnen kwam stormen. Hij beefde helemaal en vroeg me of ik misschien uit de studio was geweest. Ik ontkende en meteen verdween hij de deur dicht slaande. Pas later hoorde ik wat er gebeurd was.'

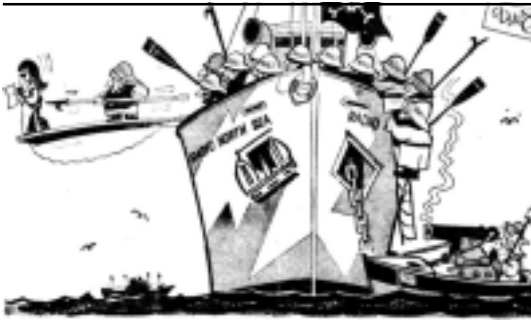
Ook op

'Een andere technicus die praktisch elke nacht opbleef was Dick Dickson. Het bleek dat hij met Mike in de zenderkamer aan het werk was en voorstelde later een kop te gaan drinken. Mike ging naar de messroom en vervolgens met de elektrische kookketel naar de ruimte waar de verswater tank was opgesteld. Daar vulde hij de ketel, liep terug naar de messroom en plugde de stekker in het stopcontact zodat het water aan de kook kon worden gebracht. Een proces dat in die tijd veel geduld vergde en bovendien de enige plek op het fort waar je water kon koken. Daarna ging hij terug naar de zenderkamer. Op een bepaald moment stelde Dick dat het water wel klaar zou zijn en nogmaals kwam Mike de studio voorbij, op weg naar de messroom. Daar aangekomen bleek de ketel verdwenen te zijn. Hij ging op zoek en vond de ketel in de ruimte waar de tank stond opgesteld en wel met kokend water. In die ruimte is geen enkele faciliteit om water te koken. Het was onmogelijk voor iemand anders de stalen trap op te lopen zonder gehoord te worden door de anderen die wakker waren. Ook valt niet aan te nemen dat één van de andere presentatoren midden in de nacht op ging staan om water te koken. Tot op de dag van vandaag blijft het een raadsel hoe de verplaatsing is gebeurd, behalve wanneer je natuurlijk in spoken gelooft.'

Cartoon

WO 3 OKT: Na het spookverhaal van Guy Hamilton

V.r.n.l.: Tommy Vance, DLT, Graham Webb, Carl Thompson
(archief Carl Thompson)

"And now a special request from Jack, Dennis, Arthur, Jim, Robert and all the lads at the local lifeboat station."

ruimte voor een cartoon. Met regelmaat duiken ze op, deze tekeningen met een relatie tot de zeezenders van weleer. Dit keer is de cartoon ingezonden door Mark Walker uit Ipswich. Hij stuurde het me de mededeling dat helaas niet meer te achterhalen is uit welke krant hij het destijds knipte maar wel dat het afkomstig is uit 1970 en de roerige dagen dat de Britse regering niet blij was met de komst van de MEBO II voor de Britse kust.

Interessant verhaal

Do 4 OKT: Martin van der Ven stuurde nog een opmerkelijk verhaaltje over een ontmoeting die hij vorige maand had in Erkrath. Hij kwam tijdens de radiobijeenkomst in Erkrath in gesprek met een vriendelijke Duitse man genaamd Klaus Barker, die hem een verrassend maar toch betrouwbaar verhaal vertelde. Klaus, die in het verleden werkte voor de BFBS in Duitsland, had een stiefvader die uit Engeland afkomstig was en werkzaam was binnen het zogenaamde Rijnleger.

Tweetalig

Derhalve was Klaus ook tweetalig opgevoed. Gedurende de jaren zestig had Klaus zijn stiefvader nauwe banden met iemand binnen de Radio Londonorganisatie en toen Klaus zestien jaar was nam hij drie programma's op voor Radio London. Hij gebruikte verschillende Radio London jingles en enkele van zijn eigen collectie. Enkele weken later kon hij zijn oren niet geloven want de programma's werden inderdaad rond tien uur in de avond gedraaid op de 266 meter. Klaus had een beetje een 'cockney' accent en gebruikte de deejaynaam Nick Barker, toen hij de Radio London show presenteerde. Zijn stem, aldus Klaus zelf, klonk zwaar voor iemand van zijn leeftijd. En Big L deejay die tot dusver niet bekend was. En Klaus zelf is nog steeds op zoek naar iemand die toevallig zijn programma destijds op Big L heeft opgenomen.

Terug naar de bron van de Soul Show
ZA 6 OKT: Zeer recentelijk is Ferry Maat (archieffoto 1973) onderscheiden voor al zijn activiteiten binnen de

radio-industrie middels de Marconi Award. De muzikale genie, die ook bekend werd als muzikant en jingleproducer, is al sinds 1971 actief binnen de radio-industrie in Nederland. Bij Radio Noordzee begon het destijds op de woelige baren, ondermeer met de presentatie van het programma 'Herrie met Ferry'. Er waren nogal wat stations, de afgelopen decennia, die hem binnenhaalden. Naast het produceren van jingles en het enorm goed timen van 'inspreken van platen' is

Ferry Maat vooral bekend van de soul muziek. Hij haalde tientallen groten uit de soul- en Motownstallen naar de studio's in Naarden en Hilversum om ze te interviewen. Maar ook om ze speciaal voor hem jingles te laten inspreken dan wel in te zingen. Immers, daarmee kon je scoren. Duikend in het archief vond ik de werkelijke bron terug van de 'Soul Show', via een krantenknipsel uit 1973.

Geprikkeld door dames discotheek

Hoe was de 'Soul Show', waarmee hij destijds in 1973 al scoorde en nu, 34 jaar later, nog steeds vele luisteraars trekt via Radio Veronica, nu eigenlijk aan zijn brein ontsproten of was het iemand anders die op het idee kwam om deze speciale muzieksoort een enorme push te geven via een speciaal eigen radio-programma? Op zoek naar knipsels inzake de relatie tussen de toenmalige zeezenders en de auteurs-rechtenorganisatie Buma/Stemra viel mijn oog op een klein maar, voor wat dit onderwerp betreft, toch wel significant berichtje. Ferry Maat ging namelijk in 1973 in op een verzoek van KRO's Studio, de radiobode van de Katholieke Omroep, waarom hij naast de presentatie van de Radio Noordzee TOP 50 en zijn 'Herrie met Ferry' een nieuw programma ging presenteren.

Simpel en succesvol

De kenners onder ons weten dat de 'Soul Top 10' een nieuwkomer was onder de toen al vele hitparades, maar tevens totaal anders dan al die andere gebrachte hitlijsten. Het werd, in eerste instantie, uitgezonden op de zondagmiddag op Radio Noordzee. Dit station gebruikte verschillende frequenties maar ik stemde af op de 220 meter om

Soul-presenterator Ferry Maat

uit: KRO Studio, 1973

Ferry Maat, in ons land bekend van zijn programma 'Herrie met Ferry' en als presenterator van de Radio Noordzee-top 50, heeft een nieuw, uniek te noemen programma: de soul top 10, welke hij 's zondags om 14.00 uur de ether in slingert. Vindt Ferry niet dat we met hitlijsten worden overspoeld? „Dat wel, maar dit is iets heel anders. De idee kwam van de meisjes van onze discotheek die ons er steeds op wezen dat soulmuziek vreselijk „in“ is. En waarom zouden we geen soul draaien als die muziek in discotheeken zo „in“ is? De top tien wordt samen-

vervolgens de recorder aan te zetten daar ik niets van de Sport op de Zondag wilde missen. Iedere week was het weer een verrassing wat Ferry Maat zou brengen. En in voornoemd knipsel, dat door mij dus 34 jaar is weggestopt, was duidelijk te lezen dat het idee tot het starten van dit programma, was ontstaan uit het brein van de discotheekmeisjes. Zij hadden Maat duidelijk gemaakt dat soulmuziek wel heel erg in was!

Aanvullingen

ZO 7 OKT: Twee aanvullingen en wel allereerst Bert Kampfaert. Ik beluisterde een programma van Veronica uit 1969 en constateerde, gelijk aan enkele weken geleden in een andere 'Sliep uit' uit 1969, dat er aan het einde van het eerste uur ook een tune tot aan het hele uur werd gedraaid door Tineke en Gerard de Vries. Het betrof het nummer 'Living it up' van Bert Kampfaert and his Orchestra. Erik Post en Gerard Smit namen eens 'Het laatste refrein op' dat in de laatste week van Radio Noordzee in augustus 1974 een aantal malen voorbij kwam. Het hoort in de categorie 'Zingende deejays' hoewel het niet om aan te horen is. Ze zongen het in op de melodie van 'I'd love you to want me' van Lobo.

Bijnamen

MA 8 OKT: Jon van the Pirate Hall of Fame meldde me dat Norman St. John op Radio London de bijnaam 'Sheila' meekreeg. Ook vertelde hij recentelijk in contact geweest te zijn met een familielid van Eddie White, die op Radio Scotland heeft gewerkt. Het blijkt dat Eddie in 1990 is overleden. Een minder bekende deejay maar hij kreeg liefst drie bijnamen mee, te weten 'The Iron Man' omdat hij eens een heel lange uitzending tijdens een storm had gedaan. Verder werd hij 'The Whispering Giant' genoemd vanwege zijn zeer rustige presentatiestijl en kreeg hij nogmaals een bijnaam vanwege zijn voorliefde voor bontjassen en werd hij derhalve 'Yogi Bear' genoemd.

De TAK-vlag wordt gehesen aan boord van de Jeanine

Politiek getint MA 8 OKT:

Soms is het als de dag van gisteren dat herinneringen, bij het weerzien van een simpel knipsel, direct weer komen bovendrijven. Radio Atlantis was in Groningen, toen ook al sinds mijn geboorte in 1949 mijn woonplaats, vanaf de MV Jeanine over-

dag nauwelijks te ontvangen maar centrale verwarmingsbuizen en het gebruik van een raamantenne maakten het toch mogelijk hier en daar de slechts 1kW sterke zender zo nu en dan te ontvangen. Die betreffende zondagmiddag, de eerste van de maand maart 1974, gebeurden er voor de luisteraar van Radio Atlantis onverwachte dingen. Een vissersboot kwam rond één uur langszij de MV Jeanine met, zoals het leek, een koppel missionarissen. Een week eerder wilden ze al vroom werk verrichten ten huize van Adriaan van Landschoot - eigenaar van het zendschip en van een vrouw met een gelijkkluidende naam. De missionarissen waren echter niet als zodanig actief maar waren vertegenwoordigers van het Taal Actie Comité, dat streed voor een onafhankelijke Vlaamstalige staat. Een aantal uren nam men beslag van de zender van Radio Atlantis. Aangenomen mag worden dat het een voorgerekookt spel was, dat met toestemming van de leider Van Landschoot werd uitgezonden. De herinneringen zijn daar via een aantal knipsels van 34 jaar geleden.

Opmerkelijk

De dag dus dat ik de knipsels scande bij het stukje over het TAK, Taal Actie Comité, en de tijdelijke bezetting van het zendschip van Radio Atlantis, was ik eerst op zoek in het archief naar de betreffende knipsels uit de kranten van 4 maart 1974. Vreemd genoeg op één van de pagina's waarop ik de knipsels vond was er een ander politiek getint 'knipsel' terug te vinden dat werd gedateerd op 9 maart 1974, dus slechts een kleine week later. Afkomstig uit het Algemeen Dagblad was het sneue bericht, tenminste voor de initiatiefnemers, te lezen dat de aanvraag om in het kiesregister in Den Haag voor de lan-

van onze magge reuacer
DEN HAAG — De Jongerenpartij Veronica wordt niet in het kiesregister opgenomen omdat deze partij niet te maken heeft met de zender radio Veronica. Van enige aamenzing is geen sprake.
Dit heeft de Kieerraad laten weten op een verzoek om registratie door de Hagenars J. H. en G. Borisboom. De naam Middenstandspartij haalde het kiesregister niet omdat er al een Nederlandse Middenstandspartij staat ingeschreven.
In beide gevallen zouden zijn verstanden bij de kiesers Kanten ontstaan, aldus de Kieerraad.

MAANDAG 4 MAART 1974

Radio Atlantis bezet

Leden van TAK hebben zondagmiddag het zendschip van Radio Atlantis bezet. De bezetting van de zender 24 uur te gebruiken om tussen de plaatsen door de artikelen van de organisatie toe te lichten. Over het juiste verloop van dit bezetting is nog niets bekend. Wel is bevestigd dat de boot waarmee de bezetting naar het zendschip kwamen terug afgevoerd is, nadat 6 leden zouden zijn achtergelaten.

De h. Van Landschoot, de eigenaar van Radio Atlantis zal verzoeken te zijn daar deze actie, die voor hem onbegrijpelijk is. Hij verklaarde maatregelen te hebben genomen om de bezetting ongedaan te maken.

Vlamingen bezetten zendschip voor taalstrijd

Leden van het Belgische Taal Comité (TAK) hebben zondagmiddag om twaalf uur voor de kust bij Vlissingen het zendschip van Radio Atlantis bezet. De TAK-plaag wilde de zender gebruiken om tussen de plaatsen door de doestelling van het TAK toe te lichten. Het taalkomité wil met harde acties de Belgische overheid dwingen de taalwetten na te leven.

Over het juiste verloop van de bezetting is nog niets bekend. Een leden van het comité zouden zich aan boord van het zendschip bevinden. De TAK-plaag zou van plan zijn tot maandagavond 24 uur de uitzendingen van Atlantis over te nemen.

delijke verkiezingen te mogen worden opgenomen, was afgewezen. En dan doel ik op de aanvraag van een jongeren partij die onder de naam 'Veronica' de politiek in wilde gaan. Omdat de partij niets te maken had met de zeezender Radio Veronica en er dus geen enkele binding was, heeft de Kiesraad destijds besloten de club niet toe te laten en werden de initiatiefnemers, de gebroeders Borsboom uit Den Haag, hiervan op de hoogte gesteld.

Zoeken en hulp

WO 10 OKT: Een duik in mijn immens archief wordt vaak genomen en meestal succesvol. Ik wist dat ergens foto's moesten zijn die behoorden bij het verhaal inzake de overval van de Taktivisten op het schip van Radio Atlantis in maart 1973. Mede dankzij de hulp van het team van Offshore Echos, is het gelukt deze foto's tevoorschijn te toveren. De foto's zijn destijds door de actievoerders zelf genomen en in hun eigen lijfblad 'De Taktivist' gepubliceerd. Het blijkt dat tijdens een eerder gememoreerde ontmoeting met Adriaan van Landschoot een vertegenwoordiger van Het Taal Aktie Comité, Pater Tak, de Atlantis directeur een plan had voorgelegd een zeezender te willen inrichten om neer te leggen voor de kust van China met als doel de miljarden

Chinezen te bevrijden van het Communisme.

Mogen we even kijken

De vraag aan Van Landschoot (foto) was of ze eens een kijkje mochten nemen aan boord van het zendschip, waarmee werd ingestemd door de eigenaar. Met een veerboot van Breskens

naar Vlissingen waren ze aldaar in de haven aangekomen en mocht men met de tender van Atlantis naar het zendschip. Deels verkleed als echte piraten enterde men het zendschip en eiste men van Atlantis International deejay Steve England de microfoon om te protesteren namens het Taal Aktie Comité, kortweg TAK. Als tune werd die middag 3 maart 1973 'Taka Taka' van de Spaanse formatie Paco Paco gebruikt.

Speciale aankondigingen

In het protestprogramma was er ondermeer ruimte voor de aankondiging

van het 'Het Vlaams Nationaal Zangfeest' en een taalprotestdemonstratie, dat zou worden gehouden op 17 maart van voornoemd jaar. Er werden verder geen incidenten gemeld, waarschijnlijk omdat het merendeel van de Takkers zeeziek was en eerder naar huis besloot te gaan dan de bedoeling was. Het TAK was erg te spreken en behoorlijk trots op het resultaat want de daarop volgende maandag kreeg men volop aandacht in de Vlaamse pers, terwijl ook de Nederlandse kranten niet achterbleven. Een radicale politieke boodschap op een zeezender, een kort maar uniek moment uit de lange geschiedenis.

Marga uit Zeeland

DO 11 OKT: Bladerend door mijn knipsels van 1973, een heel grote stapel en misschien wel het jaar met de meeste knipsels in het archief, kwam ik ook een aantal ingezonden brieven tegen. Ondermeer van ene Peter van den Berg. Hij was een trouw luisteraar van de zeezenders en zou spoedig daarna de kolommen van de Volkskrant vullen over veel onderwerpen, waaronder de berichten over de zeezenders. Peter is inmiddels 'in ruste' en geniet van het verleden. Maar ook de meer onbekendere lieden voor de doorsnee lezer komen terug in de ingezonden rubrieken. Zo kwam ik het bijgaande knipsel tegen in de 'Studio' het omroepblad van de KRO en wel in 1973.

Veronica (2)

Hij deze wou ik even reageren op dat stukje over het ratificeren van het Verdrag van Straatsburg in Studio van 15 april. Ik zou graag twee vragen willen stellen. Deze zijn: wat doen de piratenzenders nou eigenlijk verkeerd? en waarom moeten ze nu eigenlijk zo nodig weg? Ik ben zelf fan van RNI en luister er de hele dag naar. Ik geniet gewoon van de programma's, en ik weet heel goed dat ik niet de enige ben! En ik snap absoluut niet waarom ik en al die anderen moeten worden belemmerd om te luisteren naar een radio-station dat we goed vinden. Natuurlijk betekenen de piratenzenders een zeer grote concurrentie voor Hilversum 3. Maar als ze daarom weg zouden moeten, zou ik dit geen democratisch land meer vinden. Als ze weg zouden moeten doordat ze geen luisteraars meer hebben, en iedereen naar Hilversum luistert, zou ik het billijk vinden. Maar er wordt nog wel veel naar geluisterd. Ik zie het niet van het ratificeren van het verdrag van Straatsburg helemaal niet zitten, en ik hoop dan ook dat de piratenzenders zullen bestaan totdat Hilversum in de opinie van alle mensen beter is, als dat ooit gebeurt.

Marga de Milliano,
Waterlandskerkje (Zld)

Ondertekening

Onderaan de ingezonden brief staat de naam van Marga de Milliano. Niet zomaar een lezer maar ook een fervent aanhanger van de zeezenders, met in het bijzonder Radio Noordzee alias RNI. Het was Charles van Doorneweerd die haar, zonder haar te kennen, ondermeer tegen het lijf liep. Peter Koelewijn was erbij en Nico Haak. Maar ook andere winnaars van de Muziek Parade wedstrijd. Een dagje MEBO II was de verdienste. Deze steekwoorden kwamen meteen bij me op toen ik haar naam weer – het zei na jaren – tegenkwam in de ingezonden brief. Ik vraag me af of Charles die bewuste dag in 1973 trouwens zelf ook foto's heeft gemaakt. En zo ja of hij ze voor me kan scannen..

Hoe werden de winnaars uitgekozen

Er werd door Muziek Parade een prijsvraag uitgeschreven die twee maanden achter elkaar vijf winnaars, dus tien in totaal, opleverde. Men moest namen raden van respectievelijk zangeressen en zangers uit die tijd. Deze waren uitgetekend door Wim van Antwerpen uit 's Gravendeel. In zo-

wel het maart- als aprilnummer waren ze in 1973 in Muziek Parade afgedrukt. De gelote winnaars kregen een verzorgde dag als prijs, die bestond uit een bezoek aan de landstudio's in Naarden, in de ochtenduren. Vervolgens werd in de middag de MEBO II, het gekleurde zendschip van RNI, aangedaan. In de avonduren werd er een stukje gegeten in een restaurant in Scheveningen. Voor die personen, die werden uitgeloot, waren er nog tweede prijzen (1 LP elk voor 10 verschillende personen) en als derde prijs een jaarabonnement op Muziek Parade (ook voor 10 personen).

El Paso

VR 12 OKT: We hebben het al een paar keer laten terugkeren in interviews of herinneringen. Maar waren de verhalen waar? Soms gaat de waarheid op de loep met fantasie maar ook gebeurt het dat het verhaal van x door z wordt opgeblazen dan wel nog mooier wordt gemaakt dan het is. Recentelijk zag ik, in zwart wit, in een programma op een van de themakanalen het nummer 'El Paso' voorbij komen van de man in 'grijs' en dacht toen meteen aan die zeer bescheiden Hans ten Hoge, dan wel Hans Hoogendoorn, die het toch maar even lapte door het nummer, tenminste een fragmentje te gebruiken voor een spot in een programma op Radio Noordzee. Hoezo hij durfde het? Wel de man in grijs daarmee is John de Mol Sr. bedoeld. Decennia een zingende ster maar die opeens in een andere functie niets meer met zijn verleden te maken wenste te hebben. Het verhaal gaat dat het draaien van voor-noemde song en andere successen van Mol sr. door hem persoonlijk werd verboden. Was het grootspraak of waarheid. Het laatste want bijgaand het bewijs uit 1973.

Directe reactie

Na plaatsing op Media Pages reageerde Hans Hogendoorn meteen in een e-mail aan mij: 'Leuk, Hans. Het verhaal gaat dat John de Mol Sr, toen hij de eerste tonen van El Paso (in dat spotje) hoorde, zichtbaar driftig - rood begon aan te lopen. In de tweede maat had hij zijn hand al op de hoorn van de telefoon, toen mijn tekst ('Hé, Amigo...etc.) klonk en het hem duidelijk werd. Wat waren wij soms rotjongens. Het verbod was er al vanaf het begin, dus vreemd dat het pas zo laat alsnog in de krant kwam. Ze hadden zeker een stoplap nodig... Ik had het nog nooit gezien, dank!'

Aanvullingen

ZO 14 OKT: Op deze zondag een aantal aanvullingen voor de zeezenderdiscografielijst op Soundscapes. Allereerst werden er voor een promospot op All Europe Radio Laser 558 en hun 'Sixties Sunday' de volgende nummers gebruikt. 'Sgt. Peppers Lonely Hearts Club Band', gevolgd door 'Mr. Tambourine Man' van The Byrds en 'Rock and Roll Music' van Chuck Berry. In maart 1974 werd het Atlantis schip één middag bezet door de zogenaamde Taal Aktivisten (TAK), die op die manier hun idealen via de zender van Atlantis wilden uiten. Ze gebruikten zowaar een tune: 'Taka Taka' van de Spaanse formatie Paco Paco. Ook kan nog worden toegevoegd aan 'Send me a postcard' van Shocking Blue dat op Veronica een kort stukje werd

gedraaid in combinatie met de jingle 'Hits uit Zee' als er weer een verzoekplaat in dit programma voorbij kwam.

Samenstelling: HANS KNOT

WO 26 SEPT: Vanaf deze middag om 12.00 uur keert Radio Noordzee Nationaal terug. Het station is te horen via internet

op Radio Digitaal van Talpa. Daarnaast wil men op korte termijn een aantal kabelfrequenties bemachtigen, het streven is naar landelijke dekking. Het motto wordt 'Altijd Hollandse hits, 24 uur per dag', waarmee Nederland er weer een station bij krijgt die hoofdzakelijk Nederlandse muziek draait. Het station zal voorlopig non-stop muziek uitzenden.

VR 28 SEPT: Met misschien in gedachten het gegeven dat Radio Caroline recentelijk is begonnen met uitzendingen waarbij op zaterdagdagen voormalige Nederlandse Carolinedeejays als Dick Verheul, Ad Roberts en Marc Jacobs weer programma's maken voor het station en wel in het Engels, is men in Frinton on Sea ook aan Nederland gaan denken. Op deze vrijdag was enkele malen een promotiespot te beluisteren waarin werd aangekondigd dat met ingang van maandag aanstaande op werkdagen tussen 5 en 6 AM Engelse tijd een uur lang een Nederlandstalige show zal zijn te horen. Big L goes International op 1395AM.

ZA 29 SEPT: Een ruime meerderheid van SP, CDA, PvdA en VVD in de Tweede Kamer zet grote vraagtekens bij de mogelijke rol van Radio 2 bij het maken en promoten van een cd. De leiding van het station zou 40.000 euro hebben geïnvesteerd in de vervaardiging van de cd 'The Look of Love' van Trijntje Oosterhuis. In ruil daarvoor zou Radio 2 een percentage van de opbrengst uit de verkoop van platenmaatschappij EMI hebben gekregen. Hoogst merkwaardig, noemt SP'er Jasper van Dijk deze rol, omdat programmamakers van het station de cd flink hebben gedraaid. Hij laakt het mogelijk bevoordelen van een artiest boven andere artiesten. CDA-collega Joop Atsma spreekt van misbruik door Radio 2 van zijn positie als publieke zender. De zaak is hem wel een onderzoek door de Nederlandse Mededingingsautoriteit NMa waard. Volgens Martijn van Dam (PvdA) is hem onduidelijk of wat Radio 2 doet wel of niet mag, maar moet het Commissariaat voor de Media er maar naar kijken.

ZA 29 SEPT: Vandaag wordt bekend gemaakt dat Erik Hazelhoff Roelfzema, bekend als de Soldaat van Oranje, afgelopen woensdag op 90-jarige leeftijd is

komen te overlijden op Hawaï, alwaar hij woonachtig was. Tussen 1951 en 1955 was hij niet alleen correspondent voor NBC Television in Europa maar ook programmaleider van het Amerikaanse propaganda-station Radio Free Europe, dat destijds in München gevestigd was.

MA 1 OKT: Televisie- en radiomaakster Germaine Groenier (archieffoto 1976) is vandaag overleden aan de gevolgen van kanker. Ze is 64 jaar geworden. Groenier maakte voor de VPRO van 1976 tot 1978 het spraakmakende programma 'Germaine sans gêne', waarin ze seksuele problemen van luisteraars besprak. Ze haalde met de voor die tijd gerucht- makende programma's hoge luistercijfers en was 's ochtends na de wekelijkse uitzendingen het gesprek van de koffietijd. Ook bedacht ze het programma 'De J. J. A. Gouverneurstraat', waarin een jaar lang het dagelijks leven van de bewoners van de straat in een arbeiderswijk in Dordrecht werd gevolgd. Voor televisie regisseerde ze diverse series, waaronder Modern Leven (VPRO, 1979), Twee winters verder (IKON, 1990) en Domburg (IKON, 1996).

VR 5 OKT: De moslimorganisaties NMR en CMO zijn tot samenwerking gekomen in de Stichting Verzorging Islamitische Zentijd (SVIZ). Aan deze stichting heeft het Commissariaat voor de Media de zendtijd voor de islam in Nederland toegekend voor de periode tot 1 september 2010. Volgens voorzitter Inge Brakman was de samenwerking nodig om de zendtijd voor moslims veilig te stellen. De nieuwe stichting zal de zendtijd verdelen over twee organisaties, de huidige NMO en NIO, die ieder verantwoordelijk zijn voor de eigen programma's. Er komt één zakelijk directeur die verantwoordelijk is voor afstemming, coördinatie en efficiency. SVIZ zal werken volgens hetzelfde model als dat waarin de verschillende stromingen van het protestantisme met elkaar samenwerken. Met de definitieve toekenning van de zendtijd aan één stichting komt een einde aan een lange reeks procedures rond de moslimzendtijd, die begon toen de zendtijd voor kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag per 1 september 2005 opnieuw moest worden verdeeld. Het Commissariaat is tevreden met de huidige oplossing en verheugd over het feit dat de beide moslimorganisaties zich bereid hebben getoond de problemen uit het verleden achter zich te laten.

VR 5 OKT: De tweede editie van de Radio 5 'Week van de Jaren 50', van 24 tot en met 28 september uitgezonden, heeft in de leeftijdscategorie 55 jaar en ouder 650.000 luisteraars getrokken. Dat zijn er bijna 300.000 meer dan bij de eerste editie in maart dit jaar. Dit blijkt uit onderzoek van bureau De Vos & Jansen in opdracht

van KLO Informatie en Advies. Naar de live uitzending van het Concert van de Jaren 50 op vrijdag 28 september luisterden 375.000 mensen van 55 jaar en ouder. 'De Top 100 van de Jaren 50' trok 454.000 luisteraars. De Radio 5 'Week van de Jaren 50' werd door de luisteraars hoog gewaardeerd met een 7,8. Deze cijfers onderstrepen de snelle groei die het station sinds vorig jaar doormaakt. Vorige week werd al bekend dat Radio 5 het snelst groeiende radiostation van Nederland is. In de periode juli/augustus op de doordeweekse dagen behaalde het publieke radiostation voor oudere luisteraars een luistertijdaandeel van 2,2%. Dit is drie keer zoveel als een jaar daarvoor in dezelfde periode.

DI 9 OKT: Het themapakket van Canal Digitaal Satelliet op de Astra3-positie (23,5 graden Oost) zal bestaan uit vijf publieke themazenders. Dit is bekend gemaakt tijdens een persgesprek van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Omroep Stichting (NOS). Het zenderpakket zal bestaan uit Humor TV (VARA), ConsumentenTV (VARA), /Geschiedenis (VPRO), HollandDoc (VPRO) en een carrousselkanaal met de 'beste' programma's van de overige 13 publieke themazenders. Deze vijfde carrousselzender was een voorwaarde voor de landelijke publieke omroep voor de satellietuitzending, die verder aangaf dat de zenderkeuze een gevolg is van de uitgezette enquête van Canal Digitaal Satelliet. Het pakket zal voor bestaande abonnees die zich gemeld hebben tot het einde van het jaar kosteloos zijn. Volgens Cees Vis (lid van de NOS Raad van Bestuur) is de richtprijs van het themazender-pakket op 23,5 graden Oost die Canal Digitaal Satelliet gemeld heeft, circa vijf euro per maand. DutchMedia heeft uit welingelichte kringen vernomen dat hoogstwaarschijnlijk ten behoeve van Nat Geo Wild en Discovery Science ook overeenkomsten in de maak zijn of al zijn afgesloten. Welke andere zenders onderdeel zijn van het pakket, zal Canal Digitaal Satelliet op 29 oktober bekend maken. Canal Digitaal woordvoerder Martijn van Hout die hoorbaar verrast is over de mededelingen die tijdens het persgesprek van de NOS Raad van Bestuur zijn gedaan, wilde op de gedane mededelingen geen commentaar geven. Op 29 oktober wil Canal Digitaal tijdens een dealerdag het pakket bekend maken en ook klanten zullen die dag worden geïnformeerd. Gisteren zijn omroepverenigingen op de hoogte gebracht van de satelliet-uitzendingen van de publieke themazenders.

VR 12 OKT: Presentatrice Diewertje Blok gaat per januari 2008 op werkdagen van 9.00 tot 12.00 uur het ochtendprogramma bij Radio West presenteren. Met de komst van Diewertje Blok start Radio West met een aangepaste programmering, die meer gericht is op de volwassen regionale luisteraar. Diewertje Blok heeft een ruime ervaring in de omroepwereld, zowel als presentatrice op televisie als op radio. Met de komst van Diewertje Blok heeft Omroep West een prettig hoorbare vakvrouw binnengehaald die uitstekend past bij regionale en informatieve rol van Radio West.

MA 15 OKT: Mediaminister Ronald Plasterk wil van de NOS een zelfstandige stichting maken met een eigen dagelijks bestuur en raad van toezicht. Dat blijkt uit zijn mediabrief die in het kabinet besproken en goedgekeurd is. Nu valt NOS RTV nog direct onder de raad van bestuur van de publieke omroep (NPO). 'Net als nu de NPS, gaan ook NOS RTV

en de Educom (Teleac NOT / RVU) straks volledig meedraaien in de verdelingsystematiek van het programmaversterkingsbudget. Daarom wordt in de praktijk hun vaste budget lager dan nu', zo staat in de brief te lezen. De NOS moet dan dezelfde procedure voor extra geld doorlopen als bijvoorbeeld de NPS. De NOS, verantwoordelijk voor nieuws, sport en evenementen, staat positief tegenover de veranderingen. Directeur Gerard Dielessen wil al snel beginnen met uitzoeken hoe de nieuwe stichting losgeweekt kan worden van de NPO Raad van bestuur. Volgens NPO-voorzitter Harm Bruins Slot is het een emotioneel moment. "De NOS is ook een beetje familie waar je aan gewend bent geraakt. Dat ze zelfstandig zijn is niet noodzakelijk maar het is ook niet onlogisch dat dit gebeurt." Minister Plasterk moet toestemming van de Tweede Kamer krijgen om de wijziging door te voeren.

MA 15 OKT: Na weken van speculatie is bevestigd dat Ruud de Wild (foto) weggaat bij Radio 538. Eind augustus meldde de deejay zich ziek en sindsdien heeft hij zijn programma niet meer gepresenteerd. Door de lange afwezigheid deden geruchten de ronde dat De Wild weg zou gaan bij Radio 538. De 38-jarige deejay wil een overstap naar Q Music overwegen. Of hij daar daadwerkelijk naar toe gaat, is nog niet bekend. Over zijn vervanging is al veelvuldig gepraat. Hierbij komt de naam van 3FM-deejay Giel Beelen voorbij. Eerder bevestigde Beelen dat hij in gesprek is met vertegenwoordigers van Radio 538. Beelen zou voor een miljoen euro per jaar naar het commerciële station kunnen gaan.

**HANS KNOT EN
MICHEL VAN HOOFF**

NIEUWS UIT AMERIKA

Stevige druk op drankreclame

Een Amerikaanse denktank heeft hevige kritiek geuit op adverteerders die zendtijd voor drankreclame via radio plaatsen op tijdstippen dat de jeugd ook kan luisteren. Een rapport van het Centre on Alcohol Marketing and Youth, van de universiteit van Georgetown stelde ondermeer dat ondanks het adverteren voor alcohol in de periode 2001 tot en met 2006 met 38% is teruggenomen er toch nog een derde van alle reclame op dit gebied op radio wordt uitgezonden op tijdstippen dat de jeugd een belangrijke doelgroep is. Men dringt er dan ook bij de overheid op aan de eisen voor het mogen uitzenden van reclame voor alcoholproducten aan te scherpen.

RENE BURCKSEN & JAN HENDRIK KRUIDENIER

Nieuws uit het Caribisch gebied

Na een lange periode van afwezigheid heeft Gijs van den Heuvel voor het Freewave Media Magazine de belangrijkste gebeurtenissen vanuit het Caribisch Gebied van de laatste tijd voor u samengevat.

Star Vision

Op 1 september 2006 werd op Aruba een derde lokaal televisiestation gepresenteerd. Op die dag wordt op de Nederlandse Antillen en Aruba de Dag van de Pers gevierd. Star

Vision-directrice Mary Vrolijk meende dat er nog ruimte was voor een station naast het aloude TeleAruba en ATV, een soort Arubaanse kloon van het Amerikaanse NBC. De openingsceremonie van Star Vision werd bijgewoond door veel genodigden, onder wie minister-president Nelson Oduber. De start was slecht met langdurige storingen van beeld en geluid. Het nieuwe station werkte samen BBC World Service. Daarvan werd een groot deel van de dag het internationale nieuws-kanaal BBC World doorgeprikt. Verder beloofde men zich te onderscheiden door het uitzenden van lokale producties. Via een uitgebreid netwerk zouden Arubaanse programma's door buitenlandse afnemers worden gedubd of ondertiteld.

Ambities

Er zouden ondermeer programma's worden gemaakt over koken, tuinieren en andere huishoudelijke onderwerpen, een sportprogramma, kinderprogramma's, lokale videoclips en nieuws. De ambities reikten verder met nieuwsanalyses, een autoprogramma, bingoshow

en lifestyle. Het 'spirituele' mocht niet religieus worden genoemd, maar gospel stond ook in de planning en de Bijbel was toch wel het uitgangspunt voor Vrolijk. Zij legde nadruk op de moderne faciliteiten met digitale editing en High Definition. Het station begon met acht medewerkers in vaste dienst en veel freelancers. Velen van hen, onder wie Vrolijk zelf, hadden al hun sporen verdiend bij TeleAruba. Er zouden voldoende adverteerders zijn om de eerste periode goed door te komen.

Slecht gevoel

De lezer voelt het al aankomen. Een jaar later is er weinig meer over van Star Vision. In de zomer van 2007 kwam er bij de programma's van BBC World een tekst op het scherm dat de doorgifte illegaal was. De nieuwszender werd vervangen door het katholieke evangelisatiestation EWTN. Een poging om eigen Nederlandstalig nieuws uit te zenden strandde op amateurisme.

Radio Energy

Op dezelfde dag (1 september 2006) werd op Curaçao Radio Energy gelanceerd. 'Een nieuw concept' op de frequentie van het vroegere Radio Noticia met de oude licentie van Radio Exito. Een wat ingewikkelde constructie, omdat er niet meer zo snel nieuwe vergunningen worden uitgegeven. Radio Noticia (Noticia betekent 'nieuws') richtte zich vooral op nieuws, maar daar bleek de markt te klein voor. Directeur Julius Koko is een bekende concertorganisator en schrijft voor de krant Vigilante over de showbusiness. Radio Energy was een zelfstandig onderdeel van de krant. Volgens Koko kon 'dat bijna niet mis gaan'. Muziek neemt een groot deel van de programmering in beslag. Maar het nieuws is wel een belangrijk onderdeel, evenals een opinieprogramma. Verder wordt de dag gevuld door deejays, onder wie enkele bekende namen al dan niet met radio-ervaring. Zover dat op Curaçao te bepalen is, leek Energy een behoorlijk marktaandeel te verwerven. In augustus 2007 werd de knop naar het scheen toch alweer omgedraaid, het station werd vervangen door Rumbera Network, een Venezolaanse radioketen. Maar Energy bleek toch in staat een doorstart te maken; het begon opnieuw op de frequentie van Radio Tropical, een station dat enkele jaren geleden failliet is gegaan.

Dolfijn FM, Sea Aquarium Beach © Dolfijn FM

Radio aan het strand

Het op Nederlandse leest geschoeide radiostation Dolfijn FM op Curaçao is medio 2007 verhuisd naar Sea Aquarium Beach. Vanaf het drukbezochte strand wordt nu uitgezonden. De eerste vijf jaar van zijn bestaan werden de programma's gemaakt vanuit studio's in een historisch stukje Willemstad. Het nieuwe 'state of the art'-studiocomplex is ingericht met de allernieuwste snufjes op radiogebied. Dolfijn is overigens niet uniek, op veel plekken in de wereld zitten radiostations aan het strand, ondermeer in Zuid-Frankrijk, aan de Costa's in Spanje (doet natuurlijk denken aan Mi Amigo in Playa de Aro, al zaten die niet aan het strand), en ook in Florida en Californië. Het nieuwe onderkomen past volgens eigenaar Stenacker bij de 'feel good'-uitstraling van zijn station. Het publiek kan gewoon naar binnen kijken in de studio. Ook gunstig is dat er op het naastgelegen Mambo Beach vaak evenementen en optredens zijn van bekende artiesten. Een interview of een verslag zijn dan snel geregeld.

Radiopionier verlaat Curaçao

De oprichter van Radio Paradise, Jacques Visser (foto), heeft Curaçao verlaten. Op zijn 59e verjaardag (21 september) nam het station afscheid van zijn directeur. Er werden veel herinneringen opgehaald. Veel oude vrienden waren lieflijk of telefonisch aanwezig. Ook werd zijn favoriete muziek gedraaid. Visser is met zijn gezin naar Malta verhuisd, waar zijn vrouw een baan heeft gekregen. Hij blijft overigens gewoon directeur

en eigenaar van Paradise, tot er een geschikte koper wordt gevonden. En ook kondigde hij aan nog regelmatig naar Curaçao te zullen komen om achter de microfoon te kruipen. Niels Verheij en Ruben Barson namen het dagelijkse werk als stationmanager van hem over. Het ochtendprogramma Sunrise kreeg ook een andere stem: Nils Vink, omschreven als 'radiobeest' met ervaring bij diverse stations in Nederland en op Curaçao bij Dolfijn FM.

Geboren en heimwee

Jacques Visser is geboren op Curaçao, verhuisde op jonge leeftijd met zijn (Nederlandse) ouders naar Nederland, maar kon zijn geboorte-eiland niet vergeten. Hij keerde terug en kwam bij Radio Hoyer terecht. Hij trouwde met Hele Hoyer, de dochter van oprichter en eigenaar Horacio Hoyer. Maar na zijn scheiding kon hij niet bij het station blijven. Na wat andere baantjes kroop het radiobloed waar het niet gaan kon. In 1989 richtte hij Radio Paradise op. Het station zou zich richten op toeristen met uitzendingen in het Nederlands, Engels en Spaans. Maar na verloop van tijd werd het toch meer en meer een gewoon lokaal station. Enkele jaren werkte

het station samen met de TROS als TROS Paradise. De Nederlandse omroep organiseerde ledenreises naar Curaçao. Maar het Commissariaat voor de Media vond dat een oneigenlijke activiteit voor de TROS. In totaal laat Visser, die ook maatschappelijk erg actief was, zo'n 37 jaar radio-ervaring achter op Curaçao.

V.l.n.r.: Thomas Bruning, minister Leeflang en Noraly Beyer
© RNW/ Fred Vloo

Nieuwe mediawet omstreden

De Antilliaanse Minister Leeflang (PAR) van Onderwijs en Cultuur heeft een ontwerpmediawet naar het parlement gestuurd. Daarover wordt in de Staten (het parlement) en door de media harde kritiek geleverd. Bepaalde bepalingen in de wet zouden censuur mogelijk maken en de voorgestelde Mediaraad zou te veel aan de leiband van de regering liggen. De minister heeft fel op de kritiek (van ondermeer de Nederlandse Vereniging van Journalisten) gereageerd. Vooral algemeen secretaris Thomas Bruning van de NVJ moest het ontgelden. Volgens Leeflang lijkt het erop dat hij een mening over de wet heeft zonder deze onder ogen te hebben gehad. De minister vindt dat de regering aan alle eisen heeft voldaan en wijst er op dat het voorstel is gemaakt naar voorbeeld van de Nederlandse mediawet. Ook heeft de Raad van Advies (vergelijkbaar met de Raad van State in Nederland) er positief over geoordeeld.

Radio Nederland Wereldomroep

Bruning deed zijn kritische uitspraken in een interview met de Wereldomroep. Hij vindt ondermeer dat de voorgestelde Mediaraad een ongewenste mengeling is van het Nederlandse Commissariaat voor de Media (toezichtorgaan namens de overheid) en de Raad voor de Journalistiek (zelfregulering door de journalistieke sector). Reden voor minister Leeflang om tijdens een werkbezoek aan Nederland naar de RNW-studio te komen voor een discussie met de NVJ-bestuurder, die live werd uitgezonden naar de Antillen. Ze kwamen er niet uit, maar Bruning was wel tevreden met de toezegging van de minister dat er ruimte was voor aanpassingen in het wetsvoorstel.

GIJS VAN DEN HEUVEL

Het was in de maand september 2006 dat ik, na lange research, een verhaal kon publiceren over de in de eind jaren zestig en begin jaren zeventig van de vorige eeuw actieve landpiraten in Amsterdam en omgeving. Een jaar later kreeg ik een reactie van een zekere 'Stan', die me ondermeer het volgende meldde:

'Met verbazing heb ik het verhaal over de middengolfpiraten in Amsterdam periode 1968-1973 gelezen. Naar mijn mening het enige verhaal op internet dat ik er ooit over heb gevonden. Zeker de krantenknipsels vond ik schitterend. Zelf heb ik helaas geen tastbare herinnering meer aan die tijden. Ik was één van die genoemde piraten. Mijn locatie was Amsterdam West en ik werkte met een drie traps buizenzender met een vermogen van ongeveer 50 watt. Dat ging vervolgens naar een antenne van elektradraad met een lengte van ongeveer 50 meter lang op het dak van een woonblok. Een kristalmicrofoon, een oude platenspeler en een buizenversterker als modulator vormden de rest van de gebruikte apparatuur voor het uitzenden terwijl er ook een buizenradio als ontvanger stond opgesteld op de uitzendlocatie. Het begon in 1968 toen ik toevallig op de 225 meterband de eerste piraten hoorde, de radiohobby had ik al langer. Volgens mij waren het echter beslist niet allemaal schooljongens. Namen uit die tijd: Radio Super, Radio Mokum, Radio Zoef de Haas, Radio Crazy Horse, Radio Stern, Radio X, Radio Phantum, Radio Amstel, Radio Magneet, Orinoco, Elektra, Londen, Radio Een, Boris Boef, Telstar, Pluvier, Witte Kat, Paradiso, Fantasia, Radio 227, die had zelfs een muziekprogramma en nog veel en veel meer zenders.'

De mail bevatte nog veel meer interessante informatie waarop ik de schrijver, 'Stan' verzocht zijn herinneringen in een totaal verhaal aan ons allen te willen toevertrouwen. Hierbij zijn herinneringen. - Hans Knot.

'Ik ben altijd gek op radio geweest. Ik heb zelfs nog een foto in mijn bezit waarop ik als kleuter van drie al aan de radio zat te draaien. In het begin van de jaren 60, ik weet niet meer precies wanneer, luisterde ik al naar de politiezender in Amsterdam via de transistor van mijn broer, een Korting Beppo. Ik luisterde ook veel naar de zeezenders, hoe kleiner die waren hoe interessanter ik het vond om ze te ontvangen. Dat ging meestal met gebruik van zaktransistorradiootjes, die kocht ik bij Radio Mussche in de Witte de Withstraat voor ik meen f 9,95. Ik had geen geld voor een eigen echte radio, ik zwierf altijd en eeuwig door de stad en zaken als Radio Rotor, Lensen en dergelijke, hadden een magische aantrekkingskracht op me. Ik wilde een radio met zoveel mogelijk banden, ook de kortegolf en absoluut de visserijband. Ik zag er een bij Radio Rotor, 129 gulden moest deze kosten en het was er een van het merk Intel, Dat was een behoorlijk bedrag in die tijd. Ik zeurde net zo lang bij mijn ouders totdat ik de radio ook nog kreeg. Wel had ik beloofd hem van mijn zakgeld af te betalen.

Vanaf het moment dat die radio in huis kwam kon ik zelf bepalen wanneer ik naar de politiezender ging luisteren. Bovendien kon ik ook Radio Scheveningen ontvangen en de communicatie tussen de visserij schepen onderling beluisteren. Ook de kortegolf leerde ik kennen, vooral de sterke zenders uit het Oostblok. Wat een storing gaven die stations en die werden op hun beurt ook weer gestoord door zogenaamde 'woodpeckers'. Maar dat terzijde. En toen gebeurde het, op een zondagmiddag in februari, ik weet niet meer of het 1968 of 1969 was, maar ik denk 1968. Het hele gezin zat, met de gordijnen dicht, naar Ard en Keessie te kijken en hun schaatsen. Behalve ik, want ondertussen draaide ik aan de radio en wel die keer over de middengolf. Ergens voorbij het Franse Station en voor Hilversum 3, hoorde ik stemmen die Nederlands praatten. Het bleken Radio Super en Radio X te zijn. Niet veel later kwam er nog één bij, ik dacht me te herinneren dat het Radio Orion was.

In eerste instantie dacht ik dat het zendamateurs waren, maar toen ik dat ging nakijken bleek dat niet te kunnen op de middengolf. Ik werd er werkelijk door geobsedeerd en steeds ging ik maar luisteren of ze er weer waren.

Vrij snel ontdekte ik een vast patroon want vooral als de televisie haar uitzendingen had gestaakt begon men met het uitzenden. Het gevolg was wel dat het me heel wat nachtrust kostte. Die had ik echter wel hard nodig want ik zat op de MULO in die tijd. Super, X, Orion, Elco, Stern en nog vele anderen maar ook de zwakere stations hoorde ik. Ik had al gauw in de gaten dat het illegaal was. Dat kon ik opmaken uit de gevoerde gesprekken. Meestal ging het zo: er kwam een draaggolf in de lucht, dan volgde er muziek, meestal de herkenningmelodie en soms nog 1 of 2, 3 plaatjes. Elk station had vaak zijn eigen herkenningmelodie, zo had Radio Super 'Walk don't run' van The Ventures en Radio X had 'Time is tight' van Booker T and The MG's. Daarna volgde er vaak een hoop geblaas in de microfoon, zeker om de modulatie te testen.

Dit werd dan gevolgd door: "Haaloo, Haaloo, CQ,CQ,CQ dit is Radio "is er iemand standby? En dan "ik ga over op luisteren". Vervolgens volgde vaak antwoord van een ander station en er werd besproken hoe de sterkte was, "een kwart oog, half oog, of oog bijna dicht" (dit ging over het groene kattenoog op de buizenradio) en ook hoe de modulatie was, 100% of minder, met of zonder brom en vooral, midden of naast de draaggolf. Om te kunnen aangeven dat de ander aan de beurt was zei men "over" aan het eind. Waren er meerderen in een gesprek, dan was het vaak "ik geef de microfoon nu even aan". Ging je stoppen met het zenden dan zei je "Ik ga QRT" of "ik ga sluiten ". Toch wel veel termen die gebruikt werden en afkomstig waren uit het legale zendamateurisme.

Iets wat me iedere keer weer opviel was dat Radio Stern altijd zei, als het wat rustig was: "Ik wacht op de

dingen die komen gaan ". Daarna volgde vaak een gesprek over technische kanten van het zenden en het ontvangen, gebruikte antennes etc. Ook werd er wel alarm gegeven als er werd gepeild door de ambtenaren van de RCD, of men gaf elkaar een 'landlijntje'. Het was allemaal zeer interessant en ook zeer spannend. Soms hoorde je iemand een tijd niet meer en dan ineens weer onder een andere naam. Het eerdere 'station' was dan gepakt natuurlijk.

Het begon op een bepaald moment bij mij wel heel erg te kriebelen en ik vroeg me af of ik mijn eigen pruttelbakje ooit zou gaan bezitten en gebruiken! Eigenlijk denk ik toch dat het in februari 1968 moet zijn geweest dat ik het voor het eerst hoorde, want nu ik de krantenknipsels lees op Mediapages, weet ik nog te herinneren, dat het rond eind mei van dat jaar behoorlijk stil was op de 225 meter, en dat de overgebleven piraten zich daar wel eens over uitlieten, over die nacht in mei. Maar goed, hoe meer ik luisterde hoe meer ik zelf mee wilde doen, maar ik wist niet hoe.

Ik was werkelijk bezeten van de piraten, maar niemand in mijn omgeving had er ooit van gehoord, laat staan dat ze er interesse voor hadden. Zelfs in de andere zeezenders niet, want het radiomeubel bij velen zat vastgeroest op Radio Veronica. Maar er moest toch een manier zijn om in contact te komen met die gasten, zodat je een eigen zender kon bouwen. Immers die landpiraten zouden het toch ook wel leuk vinden als er wat meer bij kwamen? Op een bepaalde dag zei ineens een buurjongen van mij dat in zijn klas een jongen zat, die ook prutste met zenders en hij me adviseerde er eens langs te gaan. Dat bleek Meindert R te zijn, een wat stille studentikoze jongen, die woonde aan de 2^e Kostverlorenkade bij de Wiegbrug in Amsterdam.

Ik ging inderdaad bij Meindert langs en hij vertelde me dat

hij ook luisterde naar de piraten, sterker nog, hij voegde er aan toe dat hij een oudere buurman had die zelf een piraat was! Deze oudere jongen had een glazen oog of een lui oog, zijn naam weet ik niet meer. Opmerkelijk was dat deze een middengolfzender met transistoren had! De man had een hekel aan buizen, ik weet niet meer waarom. Het meest rare was dat hij niet in een microfoon praatte maar in een grote luidspreker, het was Radio Telstar.

Ik had hem wel eens gehoord, de andere piraten zeiden wel eens: 'Hé Telstar zit je nog steeds met die torrebak', en 'Koop toch ook eens microfoon, het lijkt wel of je in een kolenhok zit'. Volgens mij, maar dat weet ik niet meer precies, kreeg Meindert toen een schema van hem voor het bouwen van een middengolfzender met 1 tor (transistor) ik dacht een zogenaamde AF 117. Meindert bouwde vervolgens zijn eigen zender, want hij kon zenderschema's lezen. Zover was ik toen nog niet. Ik was er nogal sceptisch over, volgens mij kwam zijn zelfbouw zender nooit ver, misschien was het 100 milliwatt ofzo. Ik dacht echt dat het niet verder zou komen dan zijn eigen burens.

Toen ik weer een keer bij Meindert kwam vertelde hij mij opgewonden dat hij contact had gehad via het zendertje met een figuur die zijn station Radio 1 noemde en niet ver weg van zijn zendlocatie zat, ja hij had er zelfs een afspraak mee geregeld. Ik ging met hem mee en op de afgesproken plek wachtte een wat schichtig figuur op ons. Hij deed me wat aan Catweazle denken. Het was een zekere Paul R. en woonde in de Marnixstraat, vlak bij de De

Een antenne van WMR, www.mediapages.nl

Clerqstraat. Hij had daar een hele grote zolder die volstond met radio-onderdelen, sloopradio's en televisies, vooroorlogs materiaal en weet ik veel wat nog meer. Laat ik hem vanaf nu 'Boris Boef' noemen, want zo ging hij een tijdje later door het piratenleven - volgens mij, nadat hij ook gepakt was. Het meest idiote vond ik dat hij soldeerde met zoutzuur en een zeer grote soldeerbout. Het leek wel apparatuur van een loodgieter en bovendien stelde hij: "Dan blijft het lekker goed vast zitten". Dit zal rond 1969 zijn geweest.

Ik ging steeds vaker naar Boris Boef, want buiten het gegeven dat hij heel veel humor had, deed hij in mijn ogen ook de mafste dingen en experimenten. Meindert R. verdween ondertussen uit beeld want zijn ouders moesten niets van het piratengedoe hebben. In hun ogen was het zenden wel oké, maar dan moest hij later zijn licentie maar halen. In 1973 zag ik hem nog een keer, hij zat toen inmiddels op de TU in Delft. Hij zag er nog hetzelfde uit maar had een zeer mooie meid bij zich! Radio Caroline (ofwel Robbie M.) en ik raakten niet uitgepraat van verbazing! Maar terug naar Paul, Boris Boef dus. Hij heeft mij geholpen met het bouwen van de eerste zender. Hij gaf mij een lijstje mee wat ik nodig had voor de bouw. Sommige dingen moest ik kopen, zoals de 402 Amroh spoel voor de oscillator, de rest "kon ik wel uit oude radio's slopen" die ik wel op straat langs de vuilnis zou vinden op maandagochtend. Inmiddels kon ik schema's lezen en wist de kleurcodes van de weerstanden enz, maar begreep nog niet alles, dus zei ik tegen Boris, "Maar ja Boor, die eindspoel, die naar de antenne moet hoe doen we dat? Als antwoord kreeg ik mee: "Je gaat toch ook naar de WC,

als het rolletje op is moet je het meenemen. Moet je kijken wat we dan voor mooie antennespoel wikkelen. Ik dacht, het zal wel. Uiteindelijk had ik alles bij elkaar, maar de 402 Amroh spoel gaf problemen. Hij bleek overal uitverkocht in Mokum (ja logisch) uiteindelijk hadden ze hem wel bij Radio Rotor, maar die verrotte PA zendboer met zijn blauwgrijze stofjas achter de balie (wat had ik een hekel aan die gasten toen) wilde hem niet aan mij verkopen. Ik zei dat ik hem nodig had voor een ontvangeretje.

Hij vertelde dat ik al de zoveelste was die dag, met dezelfde vraag en dat hij wel begreep dat ik het nodig had om te gaan uitzenden via de middengolf. Vervolgens kwam er toen iemand anders bij en heb ik het alsnog kunnen kopen. De volgende stap was natuurlijk naar Boris gaan en werd de zender in elkaar gesleuteld. Boris adviseerde er een één 2 traps zender van te maken met een EF 80 en een EL 84. Volgens mij was dat laagfrequentbuis, en kon je daar niet mee zenden, maar Boor zou het tegenovergestelde gaan bewijzen. Alles hadden we gemonteerd op het gesloopte chassis van een Duitse vuilnis radio. De trafo werd daar van gebruikt en met diodes werd de spanning gelijkgericht. Dan de EF 80 en EL 84 buizen, de Amroh 402 spoel en

de antennespoel. Modulatie ging via de uitgangstrafo van het gesloopte toestel. (Maar daar was een klein probleem, ik had geen modulator, versterker.) Ook die werd weer gebruikt. De afstemcondensator voor de zender, werd ook van de gesloopte radio gehaald en in hergebruik genomen.

Boor vervolgens tegen me: "Je hebt een modulator nodig voor de zender, om je spraak over te kunnen brengen. Heb je een buizen versterker? Nee, die had ik niet. Hij adviseerde me een buizenradio die niet meer werd gebruikt Maar die had ik op dat moment ook niet voorhanden. Boris, die had overal een oplossing voor, gaf vervolgens het advies voor f 3,95 een kristal-microfoon te kopen bij Radio Rotor. Die kan je rechtstreeks op de zender aansluiten, zonder gebruik te maken van een modulator.

Ik herinner mij Boris zijn woorden nog erg goed: ' Het is wel link, je moet hem niet tegen je mond houden want je kan een oplazer ervan krijgen. Boris nam al het vergaarde materiaal mee naar mijn huis, in Amsterdam West. Aangekomen in huis werd alles aangesloten en doorgetest door Boris. Of er voldoende vermogen vanaf kwam, testte hij door zijn wijsvinger aan de antennespoel te houden. Je zag dan een soort bliksemvork van een centimeter. "ja, er komt genoeg sap vanaf" zei hij. Later met de grotere EL 34 en 807 eindtrappen moest je dat niet meer doen. Vervolgens vroeg hij waar de antenne was? Ik had er helemaal niet bij nagedacht, daar moest een langdraad aan! Toen ik Boris vertelde dat belangrijke onderdeel te hebben vergeten kwam er een snelle reactie: "Ballen gehakt, jullie zijn allemaal ballen gehakt. Het is net wat Radio Super

zegt! Ballen gehakt, die zo nodig moeten zenden maar er de hersens niet voor hebben!"

Het zou Boris niet zijn als hij niet een oplossing had. Het warandahek dus. Dat was gegalvaniseerd, maar gewoon even vijlen. Een megagrote antenne was het resultaat. Alleen was het nog even wachten tot pater Leopold Verhagen de dagafsluiting op de KRO had gedaan en alle televisietoestellen uit waren en toen konden wij aan de gang. Toen we eenmaal voor de eerste keer de zender in de lucht hadden kregen we in no time 3 tot 4 reacties van collega piraten, zelfs met gebruik van die noodantenne. Boris lachte erom en zei, dat ik de echte antenne maar in orde moest maken, en dat ik dan veel verder zou komen met mijn signaal. Hij adviseerde me ook snel een modulatieversterker aan te schaffen.

Ik moest voor de antenne wel het dak op want alleen kon ik zo 'verder' zenden. Ik vervloekte de woningbouw. Juist het jaar daarvoor, waren alle dakdeurtjes vervangen door tuimelraampjes. Ik ben met 50 meter elektradraad door het raampje gegaan, en heb de antenne opgehangen. Soms moest die ook gecontroleerd worden en had die @\$# buurvrouw het raampje weer

dicht gedaan. Oplossingen waren er echter altijd en inderdaad was het uitzendresultaat veel beter.

Toen ik eenmaal de draadantenne op het dak had geïnstalleerd, ging het dus een stuk beter. Een probleem was alleen dat de buurvrouw van drie hoog, een chagriniert mens die was verlaten door haar man, steeds maar liep te zeuren over de antenne. Ze zou de huisbaas wel bellen en meer van dergelijke dreigingen. Het werd een steeds terugkerend probleem. Maar met zenden ging het lekker, met school minder. Omdat we meestal na 11 uur 's avonds in de lucht kwamen, vanwege de televisie-uitzendingen, werd het vaak nachtwerk. De oudere piraten reageerden eerst niet op mijn oproepen, na flink wat aandringen wel. Ze hadden veel commentaar op mijn zender, vieze brombak etc, en uiteraard weer over de schelle kristalmicrofoon. Vaak werd er gesteld of ik geen fatsoenlijke modulator er aan kon hangen en een dynamische microfoon.

De brom werd verholpen door wat extra elco's, als noodoplossing heb ik als modulator mijn geliefde Intel transistorradio gebruikt, die kon je ook inzetten als versterker. En dat heeft hem ook genekt, na een tijdje. Ik had inmiddels een buizenradio als ontvanger en een echte microfoon geleend van een buurjongen, die een bandrecorder had. Uiteraard wilde hij op een bepaald moment de microfoon terug, en ik meen dat ik toen bij Radio Lensen een microfoon heb gekocht. Ik liep zelfs 2 krantenwijken in die tijd om de hobby te kunnen financieren.

Na twee klassen MULO werd ik er afgetrapt, het interesseerde mij niks, geld verdienen en het piratenleven was het enige wat op dat moment telde. Ik kreeg inmiddels steeds meer credit bij de gevestigde piraten en dat vond ik veel belangrijker. Op een bepaald moment had ik een afspraak gemaakt bij een piraat, Crazy Horse, die in de Bellamystraat woonde. Ik ging daar op bezoek omdat hij een gebroken been had. Hij vertelde voor zijn beroep te varen op zee en vroeg me of ik ook iets wilde drinken. "Natuurlijk", zei ik stoer, "geef maar een biertje". Dat had hij niet, wel cola cognac met ijs. Ik had het nog nooit gedronken. Het was warm, een doordeweekse middag, rond de 25 graden. Ik merkte eerst niets, lekker drankje dacht ik, weer ouwehoeren over de zenders en weet ik veel wat, en nog een cola cognac met ijs. Het werd 4 uur die middag en ik moest weg want ik moest nog een krantenwijk lopen. Ik stond op en was als een hoerentoeper, ik stond te tollen op mijn benen. Maar de kranten heb ik nog rondgebracht.

Ook weet ik nog de eerste ontmoeting met Radio Super goed te herinneren. René was de man achter het station en hij woonde in de Schimmelstraat, vlak bij de Ten Kate markt, waar ik ook vaak werkte bij de 'gesneden groentekraam'. Wat een air had die vent, hij vond ons maar 'ballen gehakt', die niks konden en de ether verziekten met die prutsbakken. Luilebollen, die nog niet droog waren achter de oren en ook zo nodig mee moesten doen. Meneer was al veel langer zendpiraat en wist veel meer van de materie. En het was nog waar ook! Later kon ik beter met hem opschieten, ach ik snap

het wel, als je zelf 23 bent en er komen een paar van die prutters van een jaar of 15, 16 bij. Ja, die ga je niet juichend binnenhalen, zo ging en gaat dat nu eenmaal.

Dan komt er bij mijn geheugen het mirakel 'groene kisse' omhoog. Over dit verhaal laat mijn geheugen mij jammer genoeg een beetje in de steek. Hoe het precies is gegaan, waar en wanneer weet ik niet meer exact. Tussen een aantal piraten werd steeds maar gesproken hoe het nu ging met het 'groene kisse'. Radio X vertelde tijdens een van zijn uitzendingen dat die bijna af was. Een tijdje later hoorde ik een zender klagen hevig last te hebben van een soort fading, dan weer heel sterk, dan weer ineens zwak. Het bleek X te zijn, die mobiel was met een auto. Ik weet dat ik, met nog wat andere jongens naar een afgesproken plek ben gegaan. Hoe en waar weet ik niet meer precies, wel dat Boris Boef er ook bij was, en ik meen Erik ofwel Radio Phantom. Aangekomen op de plek stond daar een onopglijp Fiat busje (even tussendoor voor wie het nog weet, de Fiat 850, die had je als 2 deur's personenauto, als sportcoupe en als busje, allemaal met dezelfde 850 motor.) De schuifdeur ging open en daar was X. "Ja daar staan jullie van te kijken hé, mobiel in Amsterdam, nog nooit gezien?"

En hij liet ons vervolgens het groene kisse zien waar al die tijd geheimzinnig over was gedaan. Het was een zeer professioneel gebouwde zender, die nu op halve kracht werkte omdat de voeding via een buizenautoradio omvormer moest gaan. Mobiel gaan werd vervolgens een echte hype, je gebruikte een lange fiberglas autoantenne, die je in hippe kleuren kon kopen, groen, rood, oranje. In die dagen was het heel normaal zo'n autoantenne van 2 meter, dit omdat je nog bijna alleen middengolfontvangst op de autoradio's had. Met een antennespoel paste je dit aan de zender aan.

Ik ging met steeds meer zendpiraten om, maar had daar op een bepaald moment wel gemengde gevoelens over. Ik was nog jong en ging met mensen om die twee tot drie keer ouder waren dan ikzelf. Ik zag teveel en ik hoorde teveel. Het werd vaak laat in het weekend met teveel drank. Bovendien dreigden mijn ouders met vergaande maatregelen als ik met de hobby doorging. Ze vonden het, terecht denk ik nu, niet normaal dat ik met mensen bevriend was die zoveel ouder waren dan ik. Ik wilde er mee kappen, maar de spanning en sensatie hielden mij tegen. Tot ik een keer in contact kwam, hoe weet ik ook niet meer, met Radio Londen. Niet de Radio Londen van Frans Koller, maar een andere, die woonde in de Marcusstraat. Een zijstraat van de Wibautstraat. Zijn naam weet ik niet meer, wel dat hij lang blond haar had en een grote fan was van de Rolling Stones. Hij was, denk ik, twee jaar ouder dan ik. Type ruwe bolster blanke pit. Er was op dat moment een beetje oorlog tussen de piraten in oost en west Amsterdam, een strijd tussen de jongere generatie en de oudere hap.

De man achter Radio Londen vertelde mij wat dingen, die ik al vermoedde, en waar ik al bang voor was dat het zo zou zijn. Hij raadde mij sterk aan met de oude

generatie te kappen, en zich bij hen aan te sluiten. Ik wil daar liever niet over in details treden. Rond dezelfde tijd ging ik met de oude hap piraten naar een afspraak met wat nieuwe stations, een zogenaamde straatafspraak. Dergelijke ontmoetingen waren altijd wat link. Voor het zelfde geld stond daar ook de Radio Controle Dienst gereed, want dat was al eens eerder gebeurd. Daar aangekomen stonden er een paar gasten van mijn leeftijd. Na wat gepraat te hebben maakte ik met de langste een afspraak dat ik eens langs zou komen. Dat was het begin van een zeer hechte vriendschap, voor een aantal jaren, veel piraterij en een verschrikkelijke partij gein en lachen.

Vanaf dat moment heb ik resoluut gekapt met de omgang met de oudere piraten, hoewel dat niet zo makkelijk ging. Dat gaf zelfs nog wat problemen. Maar eigenlijk was het wel een opluchting, ik had inmiddels een goeie baan en deed nu ook de dingen die elke jongere van die leeftijd deed. Robbie M, 17 jaar, elektromonteur, zond uit onder de naam Radio Caroline, later Erotica (wat ik een achterlijke naam vond). Verder was er Oene P, elektromonteur bij hetzelfde bedrijf als waar Robbie werkte, en André A., een offsetdrukker. De zendnamen van de laatste twee weet ik niet meer, een half jaar daarna verdwenen zij uit beeld, verliefd, verloofd, getrouwd. Met Robbie M. was het lachen, hij had zijn slaapkamer op een zeer grote zolder in de Van Speijkstraat. Naast die slaapkamer was de zolder ook in gebruik als een hobbyzolder en daar werd dus geknutseld en gesoldeerd aan de zenders. Robbie, of lange Rob, zoals ik hem wel noemde, had echter een groot probleem. Hij was gek op de dames en als we met een zender bezig waren en er kruiste een leuke griet zijn pad, dan moest je maar weer afwachten wanneer het weer verder ging met de werkzaamheden.

Via, via kregen we een schema van een zender met 2 dubbele EL 34's in de eindtrap. Rob moest en wilde deze perse bouwen. Ik was bang voor gezeik, want dit was wel een enorm vermogen in die tijd. Je zou zo maar een heel woonblok plat kunnen leggen. Niemand zou meer televisie kunnen kijken, laat staan laagfrequent inspraak via luidsprekerboxen en andere interferentie problemen. Het moeilijkste was de voedingstrafo, want voor twee van zulke eindjoekels heb je behoorlijk wat spanning voor nodig. Minstens 600 V en dan nog het amperage. Maar hij had uiteindelijk de gewenste trafo te pakken. Het spul werd opgebouwd en het deed het ook nog. Meten met het eerder gememoreerde Boris Boef vingersysteem, kon niet. Met een schroevendraaier haalden we er een enorme vonk van de eindspool af. Met een tl-buis in de buurt, die spontaan aansprong, testten we het geheel en wisten we genoeg, wat een vermogen! Probleem was ook dat de 2e variabele draaicondensator dat allemaal niet kon hebben, de vonken sloegen tussen de platen door, het was gewoon eng.

Uiteindelijk bleek de dubbele eindtrap zo veel storing in de buurt te veroorzaken en de boel plat te gooien dat het echt niet langer kon. Er moest een oplossing worden gevonden. Rob heeft het geheel toen terugge-

bracht naar 1 EL 34 en dat ging vervolgens prima. Er kwamen steeds meer piraten bij Robbie boven op zolder, ze vonden het wel een gezellige boel daar. Zijn vader, die timmerman was, heeft daar toen een bar ingebouwd. Robbie vond het allemaal geweldig want op dat moment was hij het middelpunt van het jonge piratenspul. Een geintje waar we ook nog om gelachen hebben, gebeurde ook met André A. en Oene P.

"Moet je kijken", zei Robbie, "dit wordt lachen". Hij had een soort kastje in zijn hand met een toltrimmertje erop. Het was woensdagavond en er was een belangrijke voetbalwedstrijd op de televisie. "Moet je kijken wat er nu gebeurt", zei hij. Hij liep langs een benedenhuis en bleef buiten het beeld van het raam staan, en draaide aan het toltrimmertje. De televisie in het huis vertoende vervolgens allerlei strepen. Degene die naar de televisie keek werd geïrriteerd en ramde vervolgens op de televisie. Het hielp natuurlijk allemaal niks. Dat soort gein en nog meer was in die tijd de orde van de dag naast het bouwen van de zenders. Op het laatst had Robbie een middengolfzender in de bar op zolder gebouwd, omdat hij de zelfgebouwde buizenversterker nodig had voor de muziek, maar ook als modulator.

Het einde van het middengolftijdperk kwam voor mij onverwacht, maar voor anderen was het doodnormaal. We zaten weer eens aan de bar bij Robbie, toen hij doodleuk meedeelde dat hij kapte met het middengolf gedoe en naar de FM ging. De rest van de piraten aan het barretje zeiden het ook te zullen doen. FM was veel leuker, je kon met transistoren werken, en ja, Joost (Buis) die zat er ook al op. Je kon wel tot in Friesland komen met een FM-zender. Ik begreep het wel, nieuwe mogelijkheden, nieuwe kansen. Met een rot gevoel ging ik naar huis, het was afgelopen, dat voelde ik wel. Ik ben op de FM ook weer begonnen maar vond het helemaal niets, een paar torretjes in een bakkie. Ik heb het FM zenden nog een tijdje gedaan, maar het was niet mijn ding. Sommige piraten gingen later hun D licentie halen en kochten een 2 meterbak kant en klaar. Daar heb ik nooit de gein van ingezien.

Anderen gingen verder met een muziekstation, hetgeen ook niet mijn ding was, er waren er namelijk al genoeg. Ik houd persoonlijk niet zo van piratenstations die alleen maar hun muziek de lucht ingooien, ik heb daar nooit het nut van ingezien. Dat geldt natuurlijk niet voor de zeezenders, dat is iets heel anders. En zoals overal een eind aan elke leuke tijd komt, kwam dat hier ook. "Wat was er zo leuk aan?", vraagt men wel eens. Als ik heel eerlijk mag zijn was het toch de spanning dat je iets doet wat niet mag, dat wil ik wel eerlijk toegeven. Verder dat je behoort tot een groep mensen, waar niet iedereen toe behoort. Ik ben in Friesland en de Achterhoek geweest, toen ze wisten dat ik piraat was, was het oké. En natuurlijk de communicatie onderling, je leerde steeds van elkaar. Ik heb er zeer veel plezier aan beleefd. Een aantal kennissen gingen verder met muziekstations en waren daar helemaal lyrisch over, en daar zag ik de gein weer niet van in. Ach, ieder zijn ding.

STAN, eens actief in Amsterdam

Muziek-, media- en andere herinneringen aan 1967 deel 2

Teruggaan naar 1967 betekent voor de liefhebbers van de radio vanaf internationale wateren, of wel de zeezenders, het ophalen van vaak de trieste momenten van de maand augustus van dat jaar. De Britse regering maakte een wet, The Marine Broadcasting Offences Act, waardoor het officieel verboden werd betrokken te zijn bij het runnen (in de breedste zin van het woord) van een zeezender voor de Britse kust. Bij deze zinnen wil ik het, wat de Britse wetgeving en het jaar 1967 betreft, laten. Er gebeurde namelijk veel meer en zelfs op de Nederlandse publieke radio werd meer en meer aandacht besteed aan groepen die via de zeezenders al veelvuldig waren geplugd. Een voorbeeld daarvan is de formatie 'Herb Alpert and his Tijuana Brass'. Op de maandagochtend was in 1967 via Hilversum 3 het programma 'Pop Station' tussen 10 en 12 uur te beluisteren. Een NCRV programma in de productie van Skip Voogd. Skip, die ook een bekend tekstschrijver van ondermeer LP hoezen was, bereidde de luisteraars in de gids voor de laatste week van oktober 1967 voor op een special van voornoemde formatie.

'We gaan het in het programma hebben over een sound, die tot stand komt door een nauwe samenwerking tussen artiest, platenproducer en technicus. Want dat de meeste geluiden die de lichte muziek anno 1967 beheersen, een product zijn die zonder de moderne

geluidstechniek onmogelijk waren, daarover is iedereen het wel eens.' Skip Voogd was het ook duidelijk geworden dat het recht toe recht aan opnemen van een nummer, vaak in 1 take, tot het verleden was gaan behoren en dat de nieuwe pophelden vaak maanden doorbrachten in de opnamestudio's om de diverse tracks, voor de uit te brengen LP, stukje bij stukje op te nemen. Wel gaf hij aan dat men zich niet te vast moest prikken op de gebrachte sound want dat kon wel eens een foute route zijn: 'Deze tijd vraagt om specifieke geluiden. Aan de artiest de moeilijke opgave nauwkeurig bij te houden of het publiek op een gegeven moment niet uitgeluisterd is op 'zijn' sound'.

In het programma 'Pop Station' van 30 oktober 1967 dus aandacht voor ondermeer de Sound van Herb Alpert. Voogd andermaal: 'Bij een nauwkeurig onderhouden van de Herb Alpert Sound komen we tot de conclusie dat Herb handig gebruik heeft gemaakt van beat, dixieland en Mexicaanse muziek. Vooral de Amerikaanse trompetten, waarmee Alpert werkt, op een vin-

gig swingend ritme, hebben iets pakkends. Het is iets ongewoon meeslepend. Deze 'mariachi' sound gebruikt Alpert niet alleen voor eigen repertoire maar wordt ook bij bewerkingen van evergreens gebruikt.'

Het was trouwens niet de enige sound die in de betreffende aflevering van 'Pop Station' werd behandeld want ook die van Sergio Mendez and Brasil 66, de Baja Marinda Band, en de Duitse 'in' Sounds van James Last en Paul Nero werden door Skip Voogd belicht. Presentatie destijds in handen van Gert, Antoinette van Brink en Peter Blom.

Zoals u wel vaker gewend bent van me, stap ik in deze serie 'van de hak op de tak'. En daar zit een reden achter. Immers de ene lezer vindt muziek mooi, de andere heeft een andere topic, die interessanter is. Dat is anno 2007 zo, maar was ook veertig jaar geleden het geval. Ikzelf, katholiek opgevoed, zag de kerk vaak van binnen. Ik durf zelfs achteraf te stellen dat ik véél te vaak de kerk van binnen zag, waardoor de overvloed uiteindelijk een einde maakte aan de bezoeken en het geloof. Ik herinner me nog echt goed dat rond die tijd steeds minder de Heilige Missen op de vertrouwde Latijnse manier werden voorgedragen en dat er binnen de kerkgemeente van de Sint Franciscus kerk te Groningen er zowel voor- als tegenstanders waren van de invoering van de Nederlandstalige liturgie. Koorleider en organist Sietse Koopmans, afkomstig uit het gehucht Weitgaard, achter Leeuwarden, gebruikte zijn kennis en vertaalde vanuit het Latijn een complete liturgie naar het Nederlands, een product dat later – toen hij het San Salvador koor in de Wijert (Groningen) onder zijn leiding had, nog eens aan het vinyl liet toevertrouwen.

Sietse Koopmans (links op de foto), helaas enkele jaren geleden veel te vroeg overleden, was een ultieme levensgenieter die het serieuze van een koorleider en muziekdocent met het minder serieuze kon delen. Zo leende hij, in stilte, een complete kapelaanuitrusting uit de pastorie en toog ermee naar de Korreweg alwaar hij bij de familie Knot inwoonde en er een nieuw straatje, achter het huis, door de tweeling Knot werd gepleveid. Mijn broer Egbert en ik noemden het speels de Sietse Koopmansweg en - met wijwater en al - werd het pakweg 8 meter lange straatje ingewijd. Maar even terug naar de voor- en tegenstanders van de veranderingen in de liturgie en het introduceren van jeugd-

koren, die begeleid werden middels popmuziek in de Katholieke Kerk.

In een knipsel uit mijn archief het volgende: 'Als ik naar de bioscoop ga verwacht ik geen mis of dienst op het doek en ook niet als ik ga dansen. Dus als ik naar de kerk ga, ook geen halve show met dansen enzovoort. Ik ben zestien jaar en dus nog jong genoeg om het mooi te vinden. Of ben ik misschien té jong.' Was getekend door ene R. Noordermeer uit Sassenheim. Het stond trouwens opgetekend in de Katholieke Illustratie, een weekblad waarvan de redactie in die periode ook de meer vrijere vorm van journalistiek was gaan plegen. Hetgeen een lezer opriep de naam ook maar te verkorten gelijk aan de Revue, die tijdelijk de naam in Revu veranderde: 'Ook de Katholieke Illustratie, die blijk geeft van een steeds moderner inzicht, kán en mág op dit gebied niet achterblijven. Deze naamsverandering zal uiteraard gepaard gaan met het verlies van meer dan één letter, maar het resultaat is de moeite ten volle waard. Wat denkt U van Katholieke Lust? En de ingezonden brief was verstuurd vanuit het zeer Katholieke Volendam. Een dorp waar men later dikwijls zou bewijzen wat 'lusten' letterlijk en figuurlijk betekent.

Mireille Mathieu en Johnny Stark

1967 was trouwens ook het jaar dat we voor het eerst goed kennis maakten met een Franse zangeres, die werd ontdekt door Johnny Stark. Stark was eerder de manager van ondermeer Johnny Hallyday en Sylvie Vartan en op een zomerse dag zag hij op de televisie een jonge zangeres, die meedeed aan een zangfestival, een lied van Edith Piaf zingen. Het bleek de oudste uit een gezin van dertien kinderen uit het arme Avignon te zijn. Ze bracht haar tijd in de week door in een enveloppen-fabriek, om op die manier brood op de plank te brengen binnen het gezin Mathieu. Heel snel haalde ze succes in Frankrijk, nog sneller gevolgd door het buitenland, hetgeen weer tot gevolg had dat de mondjes in huize Mathieu sneller werden gevuld. Uiteraard met dank aan impresario en manager Johnny Stark. Want direct na de uitzending, die plaatsvond in de rust van een Rugbywedstrijd, stond de telefoon bij de Franse televi-

sie niet stil en wilde iedereen meer horen van dit enorme talent. Maar ze moest worden bijgeschaafd en dus was Johnny de man op het juiste moment op de juiste plaats.

Hij nam Mireille mee naar de kapper, naar de schoenmaker en naar een modeontwerper. Hij huurde tevens voor haar een vierkamerflat in een dure wijk in Parijs. Er waren zang- en spraaklessen maar ook het leren showlopen hoorde bij de weg naar succes. Hij wilde van haar een absolute ster maken, die geld en nog eens geld in het laatje zou gaan brengen. Je zou kunnen zeggen dat Johnny Stark de jonge Françoise een drilperiode oplegde om van haar een superster te maken. En het was snel winstgevend want in no time werd Mireille in Frankrijk een absolute ster die met absolute overgave haar liedjes zong. Het Franse volk was er ook klaar voor want een viertal jaren eerder was hun absolute favoriete chansonière, Edith Piaf, komen te overlijden. Wel was het zo dat Mireille in haar eerste maanden veel te veel probeerde de ongelukkige zangeres Piaf te imiteren. Naast Johnny Stark waren er echter nog andere mensen die een eigen toekomst voor de jonge zangeres zagen, want de ook al overbekende Franse acteur en zanger Maurice Chevalier zei bij zijn eerste ontmoeting met de zangeres uit Avignon: 'Kindje, je ziet er leuk uit en je succes heeft je gelukkig gemaakt. Je moet nu maar eens ophouden met die trieste gekwelde liedjes. Ga nu maar eens aan de zonkant van de straat lopen te zingen.'

Wijze woorden die zeker van toepassing waren op het verloop van het sprookje dat voor de arme familie Mathieu volgde. De ene hit na de andere veroverde Frankrijk en wij in de Benelux moesten nog twee jaren wachten maar na de binnenkomst van het nummer 'Ensemble' in de Veronica Top 40 en met de hulp van Willem Duys bij de AVRO, was de naam en het gezicht niet meer uit te bannen bij ons.

Vers in het geheugen staan de gebeurtenissen rond het Liberiaanse tankschip Torrey Canyon dat op 18 maart 1967 voor de kust van het Britse Cornwall bij de Seven Stones op de rotsen werd geworpen. Achteraf bleek dat een serie aan navigatiefouten en nonchalance van de kapitein van het tankschip de oorzaak waren van het op de kust lopen. Liefst 120.000 ton aan ruwe olie kwam in zee terecht en verspreidde zich enorm. Het schip was beladen met 860.000 vaten aan olie, afkomstig uit Koeweit en had als bestemming de haven van Milford Haven, waar het nooit zou aankomen. Een

enorme olievlek was vervolgens van de Scilly Eilanden tot de Franse kust bij Normandië terug te vinden. Enorme gevolgen voor de natuur had deze ramp want er kwamen meer dan 230.000 duizend dieren, waaronder minstens 200.000 vogels door de olie om het leven.

Zwart-wit werd er nog voor-namelijk naar de televisie gekeken en gek genoeg, als je terugdenkt aan het vele nieuws dat voorbij komt in oude radioprogramma's, dat je daar gemakkelijk de beelden bij kan terughalen. Immers werd er op een intensievere manier naar de televisie gekeken. Het NTS nieuws was verplicht kijken in huis. Daarnaast werd vaak, op de achterkant van de antenne, in Huize Knot

naar de uitzendingen van de NDR, via de steunzender in Aurich, gekeken. Eén van de speciale uitzendingen uit 1967 die op deze manier onze huiskamer binnenkwam was het afscheid van een voor West-Duitsland groot staatsman, vaak de grootste na Bismarck genoemd. Op 19 april van het jaar kwam Konrad Adenauer op 89-jarige leeftijd te overlijden. Zijn politieke loopbaan kwam op gang in 1917 toen hij benoemd werd tot burgemeester van Keulen. Tijdens de periode van de Weimar Republiek werd hij tevens benoemd tot president van de Pruisische Staatsraad, hetgeen hij was in de periode van 1920 tot en met maart 1933. Hij kwam toen echter in een verkeerd daglicht te staan bij de heersers in het toenmalige Duitsland. Hij zou een te anti nationaal-socialistische houding hebben getoond en zich diverse malen hebben afgezet tegen Adolf Hitler en de zijnen. Gevolg was dat hij uit zijn politieke ambt werd gezet. In het aflopende oorlogsjaar 1945, in de maand mei, werd hij herbenoemd tot burgemeester maar werd hij andermaal ontslagen op de 6^e oktober in opdracht van de Britse bezettingsautoriteiten. Adenauer was nog lang niet geslagen want hij werd op 5 maart 1946 benoemd tot voorzitter van de Christen Democratische Unie in Duitsland.

Op 14 augustus 1949 was het een gedenkwaardige dag toen hij werd benoemd tot Kanselier, een taak die hij zou uitoefenen tot 15 oktober 1963. Een lange regeringsperiode waarin hij zichzelf politiek onsterfelijk heeft gemaakt en aan de wortels stond van een nieuw Duitsland. Hij wist zich financieel in zijn leven ook aardig te verrijken want hij liet bij zijn sterven de familie een kapitaal na van rond de 16,5 miljoen DM. Naast geld ging het om kunstvoorwerpen en onroerend goed. De familie van Adenauer, op hun beurt, besloot de villa waar hij de laatste dertig jaar van zijn leven in had geleefd, te verkopen aan de Bondsregering. De regering besloot Konrad Adenauer een staatsafscheid te geven. Uit alle delen van de wereld kwamen toenmalige en voormalige staatshoofden en/of hun vertegenwoordigers naar Duitsland om de laatste eer te betonen. In Rhöndorf volgde de begrafenis in private sfeer, waarbij

hij werd bijgezet in het familiegraf.

Onrust onder de jeugd duurde al vele jaren. Mods, nozems, provo's en kabouters, zomaar een aantal stem-pels op de jeugd van de eind jaren vijftig tot en met 1967, het jaar waar we nu in zijn aangeland. Een jaar dat sommige groeperingen dachten, zonder toestemming van de autoriteiten, te moeten ingrijpen tegen provocerende andere groeperingen. Het was de 4^e april dat zo'n 80 mariniers, uiteraard afkomstig uit de marine-stad Den Helder, zich richting het Centraal Station van Amsterdam begaven, compleet getooid in hun marine-blauw. De geschreven pers had het de volgende dag over een explosieve zuiveringsactie die was ondernomen tegen de al maanden in het station verblijvende en provocerende groepering jongeren. Deze groep had het daarbij vooral gemunt op jonge vrouwen. Zonder politie aanwezigheid werd door de blauwhemden het station schoongeveegd. De mariniers stelden later, via een woordvoerder, dat de politie wel op de hoogte was gesteld van de te verwachten actie maar dat aanwezigheid niet gewenst was daar het station viel onder de bevoegdheid van de Spoorwegpolitie. Men had dus duidelijk de macht, zonder toestemming, tot zich genomen.

'Neem wat DDT (dichlorodiphenyltrichloroethane) bij een grote overlast van insecten' was eigenlijk een vaak gehoord advies in de jaren zestig. DDT, het middel ter bestrijding van, was een product dat in de categorie algemene bestrijdingsmiddelen thuis hoorde. Hooggeprezen was de Zwitser Paul Müller, die in de jaren veertig van de vorige eeuw aan de wieg stond van de ontwikkeling van het middel en hij had het zelfs gebracht tot het verkrijgen van internationale erkenning middels de toewijzing van de Nobelprijs. Het middel zou van verregaande invloed zijn op de wetenschap en technologie en op het aardse milieu. Alleen werd het in 1948 anders bedoeld dan later in werkelijkheid zou blijken.

Het middel was niet alleen ontwikkeld om insecten te verdrijven maar ook als insectenverdelger om dodelijke ziekten te bestrijden, gewassen en planten in de velden en sloten en riviertjes te beschermen tegen grote insectenplagen en vreemd genoeg werd het ook in volksgezondheidsprogramma's ingepast. Je zou denken dat dit vooral gebeurde in Afrikaanse landen maar het middel DDT werd vooral in grote hoeveelheden ingezet in de VS en in Europa om dodelijke ziektes veroorzaakt door vlooiën, muggen en andere soorten ongedierte, grotendeels uit te roeien. Het ging daarbij vooral om weloverbekende plagen als malaria, tyfus en de pest. Maar ook in een land als India werd het middel zeer succesvol toegepast en gaven cijfers aan dat in het land het aantal aan malaria, al dan niet in lichte mate, lijdende patiënten van 75 miljoen naar even boven de

100.000 in de loop der jaren daalde. En zo beweerde men in de eerste, pakweg 12 jaar van gebruik van DDT, er was geen enkel schadelijk effect voor de mens bekend geworden.

De eerste sporen, die het tegendeel bewezen, kwamen in de eind jaren vijftig toen bleek dat bepaalde vogelsoorten bijna niet meer voorkwamen. Uitgestorven door het verspreiden, vaak met gebruik van vliegtuigen, over de landerijen, was bijvoorbeeld bijna de fuut in de Verenigde Staten. Van andere vogelsoorten ontdekten wetenschappers dat er veel minder eieren werden gelegd dan een 10 tal jaren eerder het geval was.

In het jaar 1967 kwam meer verandering in het geloof van zogenaamde onschadelijkheid voor mens en milieu. De resultaten van een onderzoek gaven namelijk aan dat in de periode dat het middel DDT werd gebruikt en in de handel was, er zoveel van in de atmosfeer was terechtgekomen, dat zelfs in de lever, spek en eieren van de pinguïns in het Zuidpoolgebied aanzienlijke hoeveelheden DDT waren aangetroffen. Gelukkig was de wetenschap inmiddels een stuk verder met de ontwikkeling van bestrijdingsmiddelen tegen insecten en ander ongedierte. Aanzienlijk minder DDT werd gebruikt middels de inzet van een veel onschadelijkere manier van insectenbestrijding, die 's nachts vliegende insecten lokt, en wel met het licht van de korte golf lengte. Bij het gebruik hiervan vliegen de insecten tegen een netwerk dat onder zwakke elektrische stroom staat, met alle gevolgen van dien.

In deze aflevering van Media, Muziek en Andere Herinneringen komt ook weer de uit het Brabantse Bostel

afkomstige fenomeen op muziekgebied, Bert Bossink, voorbij. De eerste keer dat ik hem ooit zag, ik had hem al jarenlang via langdurige telefoongesprekken aangehoord, dacht ik nog dat hij een evenbeeld van de in ruste zijnde, van bolknak voorziene opa was, die al rokend en genietend zijn colbert versierde met de vallende as. Brabant is altijd voor Nederland de plek geweest waar de meeste sigaren, al dan niet met de hand, werden gedraaid. Daarover, 'Ter land ter zee en in de lucht, Kavéwee leeft met U mee', een andere keer meer. Bert Bossink en ik kennen elkaar vanuit de toenmalige redactie van het tijdschrift 'Baffle', het latere RadioVisie. Onze paden kruisten denk ik het eerst in 1975, toen we voor voornoemd tijdschrift schreven. Bert over de muziekgeschiedenis, ikzelf over de radiogeschiedenis.

In de loop der afgelopen decennia is er een groot aantal onderwerpen door ons uitgebreid belicht en beschouwd maar toch komt er telkens weer een nieuw item voorbij waarover Bert op de zijn zo overbekende wijze kan schrijven. Deze keer enkele herinneringen aan het gegeven dat een voor hem al jaren uit het oog verdwenen persoon door mij werd opgedoken en hij, Bert Bossink, zich mee laat drijven naar de jaren zestig.

Dit schreef Bert Bossink eind 2006: "Het is toch wel zeer de moeite waard geweest dat je me een paar weken

geleden het juiste e-mailadres van Harry Knipschild hebt gegeven. Op het moment heb ik een uitgebreide correspondentie met Harry Knipschild. Harry is helemaal onder de indruk van het vele materiaal dat ik nog van hem bezit. Ik heb hem al voorgesteld om dit materiaal eens te bundelen in een boekwerk onder de naam 'Harry Knipschild's 60's Memories'. Zijn vrouw Greetje vond dit een geweldig idee en Harry voelt er ook wel wat voor. We waren te gast op zijn lezing in Weert over zijn boek over 'Bisschop Hamer in Weert' op 11 december 2006. Harry wilde me ook graag weer ontmoeten na al die jaren dus dat is toch wel erg leuk: iemand, met wie je 40 jaar geleden aan tafel zat, op een C & W avond in Eindhoven naast Joost de Draayer, en Gerard de Vries. We waren uren aan het praten met elkaar in 1969. Ik kreeg altijd een ereplaats naast Joost den Draayer, Harry Knipschild, en Gerard de Vries op zo'n avond in Eindhoven. Dit omdat ik destijds de band van de organisator Herman van der Vlag van de Kentucky Mountainers meehielp de versterkers en gitaren op te stellen en reclame maakte voor die avonden.

Ik was een soort roadie op die avonden van Country Jubilee en de Nederlandse Jim Reeves Fanclub. Harry is jammer genoeg door privé-omstandigheden heel wat zeldzaam materiaal kwijtgeraakt, zoals de foto van zijn ontmoeting met Jim Reeves, Bobby Bare, The Anita Kerr Singers en Chet Atkins in Den Haag op 17 april 1964. Hij had het geluk dat hij 25 jaar geleden Arie den Dulk van de Jim Reeves fanclub zijn foto met Jim Reeves had gestuurd. Hoewel hij zijn exemplaar kwijt was, had de voorzitter van de Jim Reeves Fanclub deze nog in

zijn plakboeken zitten. Zodoende kon de foto nog gebruikt worden voor het boekwerk van de fraaie DVD 4 CD set 'Nashville Stars on Tour 1964', die op 2 april 2007 uit is gekomen. Ook zijn eigen LP's, die hij heeft samengesteld voor ondermeer de IRAMAC platenmaatschappij op het RELAX label, is hij kwijtgeraakt. Harry Knipschild produceerde ondermeer de zeer mooie LP van The Dutch Bluegrass Boys uit 1968 (foto) en stelde mooie R & B LP's samen met o.a. Little Richard en Ike and Tina Turner. Ook had hij grote interesse in Nederbeat, waardoor LP's door hem werden geproduceerd onder titels als 'To beat or not to beat'. Exemplaren die nog bij verzamelaars in bezit zijn, hebben een geweldige verkoopwaarde.'

Harry Knipschild was niet alleen bekend om de presentatie van zijn programma's op Radio Veronica en het produceren van LP's bij een aantal platenmaatschappijen. Hij had daarnaast ook een redelijke

snelle en scherpe pen, waarmee hij een aantal tijdschriften en daarnaast vele lezers bereikte. Bert: 'Harry Knipschild schreef allereerst als muziekjournalist voor het blad van Joost den Draayer, genaamd 'Hitwezen'. Iedere week was, vanaf medio 1964, van zijn pen een column terug te vinden onder de naam 'Jamboree'. (afbeelding) Omdat we in 1967 zijn, als het gaat om dit verhaal vol herinneringen, kan ik melden dat in dat jaar Harry mede actief was door te schrijven voor het tienerblad 'Kink'. Hij had daar een fraaie

pagina met ondermeer de Rhythm and Blues Top 20 (afbeelding). Souvenirs die erop stonden in de lijst van 6 mei 1967. Ik noem bijvoorbeeld songs als 'Sweet Soul Music' van Arthur Conley en 'With these rings' van The Platters. Waar vind je heden ten dage nog van dergelijke muziek die je weken lang aan de radio houden?

Ik blijf van mening dat Harry Knipschild als muziekjournalist een belangrijk aandeel aan de popcultuur heeft geleverd met zijn publicaties en zijn uitzendingen op Radio Veronica tussen 1964 en 1972. Ik ben blij als conservator dat ik zo'n man in 1966 voor het eerst heb mogen kennen. Aldus Bert Bossink, die eerder over deze held van hem schreef in 2004 en wel terug te vinden op: www.mediapages.nl/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=30&mode=thread&order=0&thold=0

Tijd om een avondje televisie te kijken is er ook weer en we nemen je mee terug naar zondagavond 29 oktober 1967. We hadden toentertijd de keuze uit twee netten, Nederland 1 en 2. Laten we deze keer eens het eerste net beschouwen. Het middagprogramma voor de betreffende zondag werd geopend met een uitzending van Teleac. Een half uur dured informatief programma, dat haar 24ste aflevering al beleefde onder de titel 'Automatisering'. In een wereld die nog niet lang daarvoor had kennis gemaakt met de in het bedrijfsleven van invloed wordende computer. Een computer vulde in die dagen een complete muur van een ruime kantoorkamer en alle berekeningen namen ontzettend veel tijd in. Elk deel van de Teleac serie had zijn eigen deelonderwerp en het ging op die zondag over meet- en regeltechnici, die bij allerlei werkzaamheden en op allerlei niveaus werden ingezet bij de geautomatiseerde procestechneik.

Het was niet het enige programma, die middag, van Teleac, want het werd nog gevolgd door een programma onder de titel 'Doorbouwen in de winter', een voorlichtingsfilm waarin in het kort de probleemstelling van vocht en koude in de bouw werd beschouwd. En alsof het nog niet genoeg was kon de kijker die middag nog naar een derde educatief programma kijken. De Russische les van Teleac was in de zevende aflevering allang het schoengeklap van Nikita Chroetsjov en het woord 'njet' voorbij en drs. J. van Reve- Israël en ir. A.A.Smirnov probeerden een deel van de Nederlandse bevolking nieuwe woorden in de Russische taal te leren. De laatstgenoemde heeft zich waarschijnlijk toegelegd op het woord 'vodka'.

Om half 4 was het vervolgens tijd, die middag, voor het

'NTS Nieuws in het kort'. Precies 60 seconden duurde het betreffende bulletin om vervolgens ruimte te maken voor het 90 minuten durende programma 'Monitor'. Ruimte voor oud en nieuw 'nieuws', de kleuters (Paulus de Boskabouter) en de jeugd (De eenzame ruiter, een verhaal uit het wilde westen) en wegeninformatie. Eraan toegevoegd stond dat er ook nog van alles tussen-door kon komen, wat de redactie de moeite waard

vond. Een vroege vorm van een actualiteitenprogramma, opgevuld met programmaonderdelen voor de jongeren, zodat een ieder de uitzendperiode iets had om van te kunnen genieten. Het was ook een door de NTS uitgezonden programma dat in de loop

Nederland 2

NTS

6.55 u.m. Pipo de clown.
7.00 u.m. Axel Nort.
Fracturen voor de jeugd.
Axel Nort, een detective, komt samen met Dick, de zoon van commissaris Tolboom, om misdadelaars te ontmaskeren op het spoor.
Deel 2: OEGERUIMDE STRAAT NETTIES.
Wie zijn te winnen heeft Nort ook in de schuldloze van de fransjeuse 'Mimesis' verscholen. Misch en Dick willen hem er uitrijden, maar Nort maakt het belagert, dat de alle persloze gebroeken met een dynamische spoor. Op dat moment komen Dick en zijn vriendin kommissaris Tolboom, opgeven. Het is te laat, want Misch en Dick hebben de broer genomen. Maar Nort is er inderdaad inzicht gekomen wat de hele zaak van de zaak is. Hij slaagt erin Misch en Dick te laten overtuigen om te hunn hant in de waerde alleen. Kommissaris Tolboom heeft een zeer vreesgevoel. Opgesloten staat hetjeit.

VARA

7.30 u.m. Sessied.
De Avonds van Europa.

Jan Vennema maakte een reportage met lange de groen van Polen en Estland, op ook naar naar en die. Lange diele groen bevindt zich een laatste deel van het Europese veroverd waar v.a. de vreesende in het wild breve. Dit zijn — dusdit het werk van de Pindar ontlegte — via ontvanger groed, maar wel boering geboven.

NTS

8.00 u.m. Journaal.

VARA

8.05 u.m. Een zakere boesheit.
Droedgroene gieren-tenissen uit het leuen van een droedgroene Amsterdamse wijk-berk(Vrouw.
De steeds terugkerende figuren in deze aflevering: Nederlands familie- en in een aflevering zijn: Eila Steenman als boesheit en Lita Geveland als Wallya Wyalat, wist en teat.

Amr deze aflevering werken v.a. een:
Gisela Thiel als Ber
Vera Jurgens als Beate
Max Krause als Tina
Irene Kosterman als Katerina
Teken en regie: Diederik Frederik Frank.
Illustratie: Joris Bona.
Verenigd Jo London.

8.30 u.m. Mijn pen als wapen in het kommunistisch wapenarsenaal.

Kanal en de vreesende vreesende

Het brevenbreven staande ouder voor de Eila van Eila Thiel en Jurgens Eila Thiel is een serie van Wallya Wyalat, de grote dichter van de Russische revolutie.

In een laatste aflevering wordt de film document met inzicht van de geschiedenis van de kommissaris — dichter, schrijver, kunstenaar, Eila Thiel en andere vreesende — opende in de eerste 100 jaren na de geboorte van het nieuwe Estland, op 30 jaar geleden.

Nederlands bewerking en regie: Deel 2 by en Charles E. Gomer.

8.35 u.m. Bruce Forsyth.

De Engelse komedie, singer, danser, muzikant en comédienne Bruce Forsyth, die op 2 september al in zijn 60ste jaer was en niet, presenteerde voorzag een show die uit de serie die Engelse televisieproductie ABC producerd met Forsyth in het midden staat.

Onder andere werken met het ballet van Londen (met een danser Eila Thiel) en het orkest van Bob Sharpey, Diana Doot en Michael Madley.

NTS

10.20 u.m. Journaal.
10.25 u.m. Elands.

Om 5 voor 7 in de avond was de NTS er weer met 5 minuten voor de jeugd en Pipo de Clown. Om 7 uur werd het programma die avond overgenomen door een samenwerkingsverband tussen CVK/IKOR en RKK. 'Woord voor woord' was een vijf minuten durend programma waarin wekelijks een bijbelvertelling voor de jeugd was te zien, met als verteller Aart Staartjes, die vele generaties later aan de Fabeltjeskrant zou doen terugdenken. De IKOR had in die tijd een tweetal programma's waarin men zich vooral richtte op de bijna twintigers om ze gedegen voor te lichten en te laten discussiëren over tal van toen belangrijke maatschappelijke onderwerpen. Naast het programma 'Vragen staat vrij' had men, zo ook op 29 oktober 1967, het programma 'Barrikade', waarin het betreffende zondag ging over Erven en erfrecht!

Om half 8, zoals gebruikelijk op zondag via Nederland 1, tijd voor 'Sport in Beeld' waarin terugblikken op sportevenementen, die in het weekend hadden plaatsgevonden. De NTS bleef na dit programma nog vijf minuten actief door een vijf minuten Journaal bulletin

te brengen, waarbij op zondag voornamelijk met persfoto's ter illustratie werd gewerkt. In vele huiskamers was het vervolgens een gezelligheid troef want om half 9 was 'Jos van der Valk presenteert' te zien via de KRO. Als de naam viel in die tijd dan wist je dat je een prachtig show- of circusprogramma te zien kreeg of dat de belangrijke producer in die tijd zou zorgen voor een mooie registratie van een topoptreden van toen belangrijke artiesten. Deze avond schitterden Nina en Frederik (foto),

waarbij ze werden bijgestaan door een orkest onder leiding van Jackie Bulterman. Een serie gasten volmaakte de show, waaronder Ronnie Tober, The George Mitchell Singers en Lenny the Lion.

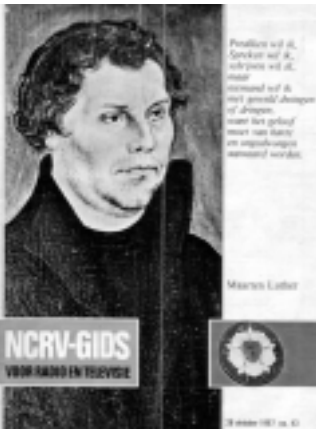
'Lenny the Lion' was eigenlijk de naam van een zeer populair kinderprogramma van de BBC, dat voor het eerst werd uitgezonden in 1956 via de BBC. Terry Hall was de eerste buikspreker die gebruik maakte van een dier in plaats van een kleine jongen. Bovendien was Terry tevens een van de eerste buiksprekers die het object, in dit geval Lenny the Lion, daadwerkelijk ook zijn poten liet bewegen en niet als een stil object op zijn schoot had zitten. Eén van de meest opvallende dingen was wel dat de buikspreker, via Lenny, het presteerde om telkens de letter 'r' als een andere letter uit te spreken. Andere series die Lenny the Lion deed waren 'Lenny's Den' en 'Pops and Lenny'. In een aflevering van dit laatst genoemde programma, dat in het televisie-

Buikspreker Terry Hall met Lenny the Lion

seizoen 1962-1963 werd geprogrammeerd, waren The Beatles te zien. Er was dus sprake van een zeer vroeg optreden op de televisie van The Fab Four. Naast de diverse televisieseries ging Terry Hall ook de theaters in om grote scharen mensen te verblijden en nam hij een kijkje in Nederland om op te treden in de Nina en Frederik Show.

Frederik heette voluit Frederik Jan Gustav Floris, baron van Pallandt en werd in 1934 geboren in Kopenhagen, Denemarken, uit Nederlandse ouders. In de vijf-tiger jaren begon zijn zangcarrière. Op en bepaald moment ontmoette hij de Deense cabaretière Nina Möller, die twee jaar ouder dan Frederik was, en huwde haar in 1960. Vele jaren waren ze ontzettend populair en scoorden een aantal hits. Niet alleen in eigen land maar ook ver daar buiten. 'Listen to the Ocean' is wel de allerbekendste hit, die ze hebben gescoord. In 1975 kwam, door een echtscheiding, een einde aan de successen van Nina en Frederik.

Om half tien die avond, na een brok amusement, was het tijd voor meer serieuzer werk. 'Bericht voor Luther' was de tweede aflevering van een serie van vier programma's die werden uitgezonden in gezamenlijke productie van CVK, IKOR, KRO, NCRV en de VPRO en waarin

de centrale vraag was: 'Was Luther een vernieuwer, een vechter voor geloofsvrijheid, of een afvallige monnik?' In het eerste deel ging het verder om de volgende vragen: 'Was het Luthers opzet een splitsing te veroorzaken toen hij, deze maand precies 150 jaar ge-

leden, zijn stellingen vastspijkerde op de kerkdeuren van de Slotkerk in Wittenberg? Heeft hij deze stellingen eigenlijk wel opgehangen en hoe is de verhouding Rome-Reformatie nu?

Na het programma was er om kwart over tien een vijf minuten durend NTS Journaal waarna Nederland 1 werd afgesloten. Nederland 2 volgde om even voor half elf, waarna de zondagse televisie tot een einde was gekomen. Half Nederland dacht alweer aan de volgende werkdag, de kachel werd lager gezet, de briketten voor het opstoken – de volgende morgen – werden klaargelegd. Het laatste staartje uit de jeneverfles, die was overgebleven van recente verjaardagen, mocht nog worden opgedronken. De zware voorgordijnen werden geheel afgesloten en de houtenachterdeur, de tuinafscheiding, werd afgegrendeld. Pikkedonker was het dat het kippenhok voorzichtig voorbij werd gelopen. Naar bed en een uur of zeven later zou Peter, de Haan, de nieuwe dag krachtig aankondigen, de start van andermaal een nieuwe werkweek in oktober 1967.

Gebruikte bronnen:

Elsevier Jaarboek, Winkler Prins, Amsterdam, 1968.

Katholieke Illustratie Jaargang 101, nr 6, 1967.

Mediapages, 2004 (2)

NCRV-Gids voor Radio en Televisie 28 oktober 1967, no. 43.

HANS KNOT

Blind

Het radionetwerk Premier Christian Network heeft haar eerste blinde presentator in dienst genomen om een wekelijks programma te gaan presenteren dat geheel gericht is om mensen met een beperking. Iedere zaterdagavond zal Marilyn Baker het programma 'Insight' vanaf 10 uur in de avond presenteren. Het station zendt uit via de middengolf gericht op Groot Londen maar is ook via het Sky Platform, Virgin Media en Freeview te volgen.

Sky News Radio in het voorjaar

Zoals het er nu uit ziet zal het nieuwe Sky News Radio in het voorjaar van start gaan. Onlangs is de benoeming afgekomen van David Ford tot de programmaleider van het station. Ford was al in dienst van de onderneming als executive producer van Sky Sport News. Het nieuwe station is trouwens een samenwerking van Global Radio en Bskyb. Eerder werkte David Ford al bij BBC News 24, BBC Radio Leeds en FiveLive. Meest opmerkelijke is wel dat in Groot Londen het station ook via de AM zal zijn te beluisteren en wel via de huidige frequentie van LBC News 1152, een station dat zal worden opgeheven.

REDACTIE RADIO MAGAZINE

The Fabulous Sound of the Sixties, nr 94 is uit ...en hoe!

In de postbus gleed een enveloppe verzonden vanuit de burelen van Octant Direct, gevestigd te Amsterdam en een begeleidende brief gaf aan dat op zaterdag 20 oktober aanstaande er in het Jacobi Theater in Utrecht een optreden zal plaats vinden van Jet Harris. De internetsite www.octantdirect.nl brengt ondermeer over dit concert achtergrondinformatie. Het blijkt dat deze onderneming, in de persoon van Jelle Quak, ook de sponsor is van dit speciale nummer van de FSOS, zoals altijd onder eindredactie van Bert Bossink uitgegeven. Deze keer was het een stuk gemakkelijker de gebrachte informatie te verwerken gezien het gekozen lettertype gericht was op lezers die op een leeftijd zijn dat de ogen minder aankunnen dan voorheen het geval was. Ook is de overmaat aan gebruik van HOOFDLETTERS, waarbij Bert Bossink altijd het extreme probeerde te benadrukken, tot een minimum beperkt gebleven. Gevolg is dan ook dat het thema van dit speciale 115 pagina's dikke nummer, volop uit zijn verf komt. Het verhaal gaat over het werk van Jet Harris, de basgitarist die in de Britse Drifters, de latere Shadows speelde. Maar hij deed ook aardig wat ander werk, waaronder binnen het duo Jet Harris and Tony Meehan, waarvan de laatstgenoemde 2 jaar geleden helaas vroegtijdig kwam te overlijden na de val van een trap.

Bossink is heel diep in zijn geweldig archief gedoken om ons op een zeer aantrekkelijke manier uren lang aan het verhaal te laten kleven. Via zeer gedegen achtergrondinformatie en prachtige historisch archiefmateriaal, dat begint bij het verhaal dat Jet Harris voor het eerst optrad als professional, dus een betaling cash in de hand kreeg. Het begon in 1956 toen hij Terry Dene begeleidde, een zanger die niet veel later twee nummer 1 hits zou hebben in Engeland.

Ik weet zeker dat deze speciale editie van de Fabulous Sound of the Sixties niet alleen interessant is voor diegene die Jet Harris al die decennia heeft gevolgd, maar zeker ook interessant kan zijn voor de duizenden fans die Cliff Richard gelukkig nog steeds heeft in de Benelux. Zelf ken ik een fervente fan in Hanwell bij Londen, die mij ieder jaar haar eigen gemaakt T-shirt laat zien met daarop Clifflie. Ik zal het zeker niet nalaten dit nummer 94 te gaan promoten in Engeland.

Volop illustraties, ja voor de eerste keer in het 32 jarig bestaan van het tijdschrift, zelfs in kleur, zijn er terug te vinden in nummer 94. Afromstig uit Foon, Muziek Parade, Songwereld, Record Retailer and Music Industry News, LP hoezen uit het Colombia archief en veel veel meer. Maar bovenal is het verhaal van Jet Harris, zoals door Bert Bossink neergepend, uitstekend te noemen. Bossink, die in de loop van de afgelopen decennia niet alleen een groot aantal contacten binnen de muziekindustrie heeft opgebouwd, maar ook een grote kring van mede-belevers om zich heen heeft verzameld, waar

hij altijd dankbaar gebruik van kan maken, bewijst andermaal dat hij de allerbeste kenner is op het gebied van de muziek uit de jaren vijftig, zestig en begin jaren zeventig van de vorige eeuw. Dit speciale nummer van de Fab. Sound of the Sixties is te koop voor 17,50 Euro en zeker de moeite waard om aan te schaffen. Een e-mail naar B.Bossink@kpnplanet.nl en vraag naar de mogelijkheden om het nummer te bestellen.

HANS KNOT

Buma/Stemra, sedert 1913. Een geschiedenis

Voor hen die de berichtgeving over radio en televisie heel intensief volgen, is de 'Buma/Stemra' zondermeer bekend. Recentelijk nog in een interview werd een producer uit de beginjaren van Hilversum 3 afgebeeld, waarin deze werd beschreven als niet meer te zijn dan iemand die de lijstjes voor de Buma diende te schrijven. Met andere woorden hij diende de lijst van de gedraaide muziek van het programma in te vullen. Immers voor de gedraaide muziek diende geld te worden afgedragen aan de Buma/Stemra. De organisatie is de wettelijke behartiger van alle belangen van zowel de

Nederlandse als buitenlandse muzikaleutens en - uitgevers. De organisatie die dus verantwoordelijk is voor het incasseren van de te betalen vergoedingen en daarnaast het uitkeren van vergoedingen aan de rechthebbenden. Kortweg gezegd is de organisatie de grote beschermer van het (nationaal en internationaal) muziekproduct te noemen. En dan hebben we het natuurlijk niet alleen over de muziek die via de radio wordt gedraaid.

Al bij het 25-jarig bestaan, in 1938, werd er al eens geopperd de geschiedenis van de organisatie in een overzichtelijk boekwerk neer te zetten. Het kwam er steeds niet van en pas in de begin jaren negentig van de vorige eeuw werd het idee weer opgepakt. Voordat er ook maar één woord op papier werd gezet voor het schrijven van het boek 'Buma/Stemra, sedert 1913. Een geschiedenis', diende er vele jaren intensief archiefwerk vooraf gedaan te worden. In het begin van deze nieuwe eeuw kon uiteindelijk een aanvang worden gemaakt, door Cor Witbraad, met het schrijven van dit zeer lijvige, 608 pagina's dikke boek. Witbraad heeft sinds de jaren zestig in diverse functies gewerkt bij de onderneming, in laatste instantie als directeur cultuur/sociaal.

De laatste zeven jaar heeft Cor Witbraad intensief aan het boek gewerkt, waarbij het geworden is tot een historisch document dat – ondanks de lijvigheid – zeer goed is te lezen. Gekozen is voor een onderverdeling in tien thema's, waarbij binnen de thema's telkens diverse hoofdstukken de segmenten van de thema's verder verduidelijken. Gekozen is hierbij voor korte duidelijk verklarende hoofdstukken, waardoor het ook voor niet-historici zeker een goed te lezen boek is geworden.

Bij het schrijven van deze recensie heb ik me vooral gericht op de periode rond het 60-jarige bestaan

van de Buma/Stemra, in december 1973. Met in gedachten de opdracht, die de toenmalige directeur van Radio Noordzee Internationaal – John de Mol sr., aan zijn presentatieteam gaf om speciaal jubileumprogramma te maken rond de jubilerende organisatie. In het kader van het jubileum kwam er een LP op de markt 'Met zevenmijlslaarzen door 60 jaar Nederlandse lichte muziek', een product dat heden ten dage nog een collectors item is. Alle – zeer diverse - activiteiten die destijds in 1973 door de Buma/Stemra zijn opgezet met als doel de organisatie meer naar het volk toe te brengen, komen in een tussenhoofdstuk aan bod. En, zo meldt de publicatie, de diverse omroeporganisaties, inclusief de zeezenders, besteedden aandacht in hun programma's aan de festiviteiten van de jubilaris.

Het was ook de tijd dat, eerst op kleine schaal en daarna veel opener en op grote schaal, de zogenaamde 'witte LP's' op de markt werden gebracht, waarbij de Buma/Stemra werd ontweken door geen rechten af te dragen. Ikzelf kocht mijn eerste – en zo ver ik weet ook laatste – witte LP (s) nadat ik

met vreugde had vernomen dat het door mij bezochte Popfestival in Kralingen (Rotterdam) op een 3 LP-set was uitgebracht. Het vinyl was gewoon zwart van kleur met groene label stickers en werd in één van de platenzaken in Groningen 'van onder de tafel' verkocht. Zoals nu uit het boek van Cor Witbraad blijkt is het juist deze LP-set die de Stemra en de platenindustrie tot actie deed overgaan. Immers er waren, niet officiële cijfers, die aangeven dat van deze set 15.000 tot 20.000 exemplaren waren verkocht. Er volgden inbeslagnames op grote schaal, maar vervolgingen bleven uit, die werden zogenaamd opgeschort. Zeer uitgebreid wordt beschreven hoe deze vorm van piraterij destijds werd onderzocht en aangepakt, van productieplek via distributie tot en met de koper van de witte LP. Een naam verkregen omdat de allereerste illegale LP inderdaad een wit label had. De strijd tegen de piraterij had een aanvang genomen, een strijd die tot op de dag van vandaag wordt gestreden en in het verhaal 'Buma/Stemra, sedert 1913. Een geschiedenis' uitstekend uit de verf komt.

Ook kwam, bij het lezen van het eerste persbericht inzake deze publicatie, de vraag op in hoeverre de betaling van de rechten door de organisaties achter de zeezenders gedu-

BUMA 60 JAAR

Morgen bestaat de Vereniging BUMA (De Vereniging Het Bureau voor Muziek-Auteursrecht Buma) 60 jaar. Gedurende vele maanden zullen er activiteiten worden ontplooid onder het motto: „De Vereniging Buma 60 jaar in dienst van muzikaal Nederland.“

Radio Noordzee staat morgen de gehele dag in het teken van de Nederlandse muziek van 1913 tot '73. Naast veel werk uit de oude doos komt ook het meer recente repertoire aan bod, vooral met een accent op de gedurende de laatste jaren aanzienlijk toegenomen export van de Nederlandse lichte muziek.

1921-23

Piraat betaalt niet voor muziek

Van onze radio- en tv-redactie

DEN HAAG — De president van de Haagse rechtbank, mr. J. H. C. Sijm, begreep er gisterochtend even helemaal niets van. Hij duzelde van de namenreeks die hem werd voorgeleed: Caroline Atlantis, M. A. Productions, Mi Amigo en Seagull.

„Ik heb er nooit naar de presentatoren. Ik dacht dat er maar één boot — die van Veronica — voor de loost lag. Ik wist niet dat het er zoveel waren,” zei mr. Sijm.

Niet betaald

Voor hem diende een kort griffing dat de Amsterdamse advocaat mr. E. A. P. Engels namens het Bureau voor muziekrechten

fecht (Buma) had aangepresenteerd. Chris Carry en Andy Archer, twee medewerkers van de presentator op het schip Mi Amigo die steeds onder andere betamelde uitzending.

Ondanks verscheidene beleefde bezwaarten, brieven en teleconferenties had het piraterstation nog steeds geen reproductierechten betaald voor de zendlicenties en copiers. Het Buma had daar nu genoeg van, terecht daar Veronica en Hella Noordijk al jaren voor hun uitzendingen betalen.

Telefoontje

Naar Carry, aan Archer verscheen voor de president van de rechtbank. Wel kreeg de secretaris van mr. Sijm enkele minuten voordat het kort griffing zou dienen een mysterieus telefoontje waarin een jufvrouw meedeelde dat Andy Ar-

cher ziek was en niet kon komen. Mr. Sijm en mr. Engels werden het er over eens dat deze mededeling wel eens tot de vertragingstiek van de popconcerten zou kunnen behoren en daarom ging het kort griffing toch door. Mr. Engels vroeg onmiddellijke stopzetting van de uitzending op straffe van een dwangsom van tienduizend gulden per overdring.

In Nederland

De advocaat van het Buma overlegde vanmiddag en overleende brieven van de rechtbank dat Andy Archer en Chris Carry als producenten en toedienmanager verantwoordelijk zijn voor de uitzending vanaf de Mi Amigo.

De zendlicenties worden door gedagden beschikbaar gesteld,” zei mr. Engels. „Het studio's staan in Nederland. Daar

worden de programma's gemaakt. Bovendien is het gulf-broer een doorzichtigheidsfactor bij de opvoering en vermeerdering van het repertoire. De uitzendingen zijn in Nederland te ontvangen en zijn daar een normaal verspreid. Het is vrijwel zeker aan te nemen dat zij er mee doorgaan.”

Mr. Sijm besloot de uitspraak op dinsdag 6 november maar hij wilde zich het recht voorbehouden om de behandeling te hervatten als Carry of Archer alomg contact opnamen met hem of met het Buma.

Buma-Stemra

rende de legale periode, dus voor de invoering van de anti zeezenderwet in september 1974, is geweest. Welke van de organisaties achter de zeezenders hadden wel de rechten betaald en wat was er nu waar van de diverse publicaties in de dagbladen destijds inzake het niet nakomen van betalingen? Zou er ook iets terug te vinden zijn van de rechtszaak tegen Radio Caroline in Amsterdam, een zitting in oktober 1973? Hier volgde voor me een korte teleurstelling, gezien er slechts in één zin in een subhoofdstuk 'Buma/Stemra en het geweten van de hitparade', gewag wordt gemaakt dat er altijd een uitstekende verhouding was tussen de Buma/Stemra en Radio Veronica. Met andere woorden de leiding van Radio Veronica had destijds voor de juiste beslissing gekozen en betaald voor de te draaien muziek. Over de rechtszaak tegen de personen betrokken bij de Carolineorganisatie is echter in de publicatie niets terug te vinden. Het lijkt erop dat bij de beschouwing van de Nederlandse radiogeschiedenis ook deze keer weer de zeezenders in de kou zijn blijven staan, daar waar wel degelijk antwoorden konden worden gegeven op bepaalde vragen.

Voornoemd sub hoofdstuk over het geweten van de hitparade geeft trouwens een zeer duidelijk beeld over het ontstaan en de invoering van de Nationale Hitparade en de betrokkenheid van de rechtenorganisatie, die later weer zou worden afgezwakt mede onder druk van verschillende omroepen. Er zijn zeker meer hoofdstukken, die direct herinneringen oproepen. Ondermeer die waarin aandacht wordt besteed aan de niet gewenste banden die bepaalde programmamakers binnen de publieke omroepen zouden hebben gehad met de muzikindustrie. In de periode 1972 tot en met 1978 is er in tal van publicaties aandacht aan dit onderwerp besteed, waarbij achteraf blijkt dat het destijds aan informatie gebrachte, meer van horen zeggen was en tevens erg was opgeblazen.

Na het lezen van een tiental sub hoofdstukken voel ik

me, ondanks het gemis van de antwoorden op de eerder gememoreerde vragen, een stuk rijker. Ik denk dan ook dat die dikke, en dus zware, boek zeker nog vaak op de leestafel zal komen te liggen.

Cor Witbraad, Buma/Stemra, sedert 1913. Een geschiedenis, Uitgeversmaatschappij Walburg Pers, Zutphen 2007. Geïllustreerd in kleur en zwart-wit, genaaid gebonden, ISBN 978.90.5730.457.6, Euro 59,50. - 608 pagina's.

HANS KNOT

'Wij zoeken collectanten!'

Helpt u mee met onze jaarlijkse collecte? In 2008 van 26 tot en met 31 mei. Dan gaan we weer alles op alles zetten om zoveel mogelijk geld op te halen voor 120.000 mensen met epilepsie. Wilt u helpen? Een paar uurtjes maar. Ik weet zeker dat al die mensen met epilepsie, zoals mijn dochter, u heel dankbaar zullen zijn. Net als ik. Alvast bedankt! Bel 030 63 440 63

Nationaal Epilepsie Fonds
De Nacht van het Kleine

Postbus 270 - 3990 GB HOUTEN - gkv 222111 - www.epilepsiefonds.nl

Stichting Media Communicatie
Postbus 53121 - 1007 RC Amsterdam
Tel. (na 18.00 uur) 020-662 11 41
www.mediacommunicatie.nl
e-mail: verkoop@mediacommunicatie.nl
giro: 40 65 700 / bank: 98.80.40.301

TESTAMENT VAN DE SIXTIES

Een box van 10 cd's met artiesten uit die tijd + 5 DVD's met opnames uit die tijd, waaronder internationale beelden van ITN, VRT, BBC en de Franse INA. Je ziet beelden van Open het Dorp van Mies Bouman, de moord op JF. Kennedy, The Beatles in Nederland, Rolling Stones in het Kurhaus, John Lennon en Joko Ono in het Hilton Hotel + unieke clips van The Cats, Thunderclap Newman, Neil Sedaka, The Shadows, Trini Lopez, The Who, The Byrds, Dave Berry, Cliff Richard, Beach Boys enz enz. + een 100 pagina's tellend boekwerk. Dit alles voor de prijs inclusief verzendkosten van euro 90,-. Het boek werd geschreven door Ruud van Dulkenraad,

indertijd hoofdredacteur van Muziek Express. Inhoud: Veronica, Treinramp in Harmelen, Nieuw Guinea, Open het dorp van Mies Bouman, Hippies, Beatles in Nederland, REM eiland, Rolling Stones in het Kurhaus, Provo, Brigitte Bardot, John F Kennedy, John Lennon in het Hilton Hotel, Dorus, Stiefbeen en Zoon, Ivanhoe, Peyton Place, Please Sir, Fugitive, De Wrekers, Toon Hermans, Wim Kan, Wim Sonneveld, alsmede het hele hitwezen tussen 1960 en 1969 met vele clips.

Boeken:

Het wel en wee van Radio 192 van Michael Bakker, euro 22,90. Een buitengewoon goed geschreven boek door Michael Bakker die de opkomst en ondergang van Radio 192 beschrijft! Een aanrader!!!

Herinnert u zich deze nog? Boek over de Veronica periode na 1974. Geschreven door Arjan Sniijders. Stuitend!!! euro 39,95. Weegt tenminste 2 kilo! Ook hier lees je weer over de struggle van Veronica in het bestel, Commercieel en nu anno 2007 bestaat in feite alleen de naam nog. Immers: Veronica tv is van SBS, Veronica Radio van Sky Radio groep.

DVD's:

McCloud (die cowboy in New York), serie 1&2 euro 20,-

Twin Peaks: voor deze uiterst spannende serie bleef enige jaren geleden heel Nederland thuis: complete box euro 72,-

2007 Offshore Radio Convention. In augustus kwamen de dj's uit de zestiger jaren van alle offshore stations bijeen in Londen. W.o. natuurlijk Johnnie Walker en Robbie Dale. SMC filmde. De verhalen die ze aan tafel vertelden waren hilarisch! euro 8,-

GOLD... IS A MOVIE ABOUT THE NEW AMERICAN DREAM

zo luidde de reclamespot inde jaren zeventig op Caroline. Nu te zien voor de liefhebbers: euro 15,-

CD's:

Stonehenge, de 1e Nederlandse new age cd, uitverkoop euro 6,-

Loving Awareness Band euro 5,- Gedigitaliseerd met bonustracks!

Cliff Richard: 40 golden greats euro 16,- Het beste van euro 18,- Cliff in the 90's euro 10,- Cliff in the 50's euro 10,- Cliff in the 60's euro 10,- Cliff in the 70's euro 10,- Cliff in the 80's euro 10,-

Hair, de musical euro 17,-

Rolling Stones: Aftermath UK versie euro 17,- sucking the seventies euro 17,- Out of our heads euro 17,- Flashpoint euro 10,- en nog vele andere cd's

Rob de Nijs 4 cd box set euro 19,50

Johnny Cash: Walk the line 2cd euro 15,- The legend euro 10,- Live euro 10,- Solid gold collection euro 10,-

Johnny Nash Best of euro 10,-

Stevie Wonder: love songs euro 10,- greatest hits 1 euro 10,- greatest hits 2 euro 10,-

Amen Corner very best euro 10,-

Spencer Davis gold euro 10,-

Spencer Davis live in Manchester DVD euro 17,-

Lulu: to Sir with love euro 10,- The gold collection euro 10,-

Troggs gr hits euro 10,-

Troggs - Live and wild DVD euro 18,-

The Monkees best of euro 12,-

Nancy Sinatra euro 10,- (these boots are made for walking)

The Shadows: gr hits euro 10,- Complete singles A and B sides euro 18,-

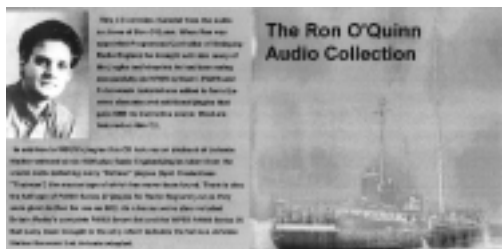
Johnny Otis rock and roll hitparade euro 18,- The greatest euro 18,-

Led Zeppelin: no 1. 2. 3 Per CD euro 10,- Houses of the Holy euro 10,-

Stichting Media Communicatie
Postbus 53121 - 1007 RC Amsterdam
Tel. (na 18.00 uur) **020-662 11 41**
www.mediacomunicatie.nl
e-mail: **verkoop@mediacomunicatie.nl**
giro: 40 65 700 / bank: 98.80.40.301

NIEUWE CD'S EN DVD'S. NU VERKRIJGBAAR BIJ SMC.

The Ron O'Quinn Audio Collection
Audio-CD met alle SRE en Britain Radio jingles en bovendien opnames van Johnnie Walker en Ron O'Quinn in studiokwaliteit. **14,- Euro**

The SRE collection mp3-DVD met 62 off-air en studio opnames van Swinging Radio England (in totaal 31 uren). 14,- Euro

Johnnie Walker and Robbie Dale - Their Off-shore Radio Years mp3-DVD met 77 uren aan opnames van Radio Caroline, SRE, Radio Veronica en verschillende documentaires. 14,- Euro

Klaas Vaak op Radio Veronica mp3-DVD met 92 uren uit Tom Mulders zeezender periode. 14,- Euro

The Late Samantha Dubois mp3-CD met 17 uren van de MV Mi Amigo en de MV Ross Revenge van 1974 t/m 1984. 12,- Euro

From The Offshore Radio Heaven The Late Samantha Dubois

CD with 17 hours of recordings as mp3-audiofiles from the MV Amigo and the MV Ross Revenge from 1974 to 1984.